

KAPITTEL 3

POSTENE I SKATTEMELDINGEN 2018

Her finner du en oversikt og gjennomgang av postene i skattemeldingen, og dermed hvor i skattemeldingen inntekt/fradrag og formue/gjeld skal føres. Du har selv ansvar for å oppgi all skattepliktig inntekt og formue og føre opp fradrag. Dette gjelder også forhold som ikke er forhåndsutfylt i skattemeldingen. Du må også sørge for å endre forhåndsutfylte beløp som er feil.

NB! Beskrivelsene under de enkelte postene var ikke fullstendige fra skattemyndighetene da boken gikk i trykken. Det kan derfor forekomme feil eller unøyaktigheter. Ta kontakt med medlemstelefonen på tlf. 22 97 97 10, eller se skatteetaten.no dersom du er i tvil om utfyllingen.

Opplysninger om personlige forhold mv.

Post 1.3 - Ektefeller

Kryss av i post 1.3 hvis du har giftet deg etter 31.10.17 og krever felles fastsetting med ektefellen.

Post 1.5.1 - Boligsparing for ungdom (BSU)

BSU skattefradrag gis på grunnlag av innberetning fra banken, og kommer automatisk til fradrag i selve skatteoppgjøret. Sjekk derfor om sparebeløpet fremkommer av den foreløpige skatteberegningen, hvis sparingen ikke fremkommer der må du ta kontakt med banken for ny innberetning. Sparebeløpet oppgis i denne posten. Se mer om BSU i kapitlet «Boligsparing for ungdom».

Har du BSU-konto i annen EØS-stat enn Norge må du føre sparebeløpet i denne posten. For å få fradraget må du legge ved årsoppgaven fra spareinstitusjonen. Husk å føre på navn og fødselsnummer (11 siffer) på årsoppgaven som skal sendes inn. Husk også å fylle ut post 3.1.11 «Renteinntekter» og 4.1.9 «Innskudd i utenlandsk bank».

Post 1.5.2 - Lotteri- og tippegevinster mv.

Fikk du i 2018 skattefrie spillegevinster til en verdi av til sammen minst 100.000 kroner, så må beløp/verdi oppgis i denne posten.

Lotteri- og tippegevinster er i utgangspunktet skattepliktige når de overstiger 10.000 kroner. Gevinster fra følgende spill og trekninger er likevel skattefrie:

- spill arrangert av Norsk Tipping AS, f.eks. Lotto, Viking Lotto, Tipping og Oddsen
- totalisatorspill omfattet av totalisatorloven (Rikstoto)
- utlodning etter lotteriloven, bl.a. Quicklotteri og bingospill
- pengespill og lotterier i en annen EØS-stat som tilsvarer spill eller lotterier som lovlig tilbys i Norge
- offentlig tilgjengelige tiltak arrangert av massemedier

Gevinster som ikke er nevnt ovenfor, er skattepliktige når verdien av hver enkelt gevinst overstiger 10.000 kroner før fradrag for kostnader. Skattepliktig gevinst føres i post 3.1.12. Kostnader som er direkte knyttet til den skattepliktige gevinsten føres i post 3.3.7.

Skattefritaket for gevinster ved spill og konkurranser gjelder ikke når gevinsten regnes som vederlag for arbeid eller virksomhet.

Post 1.5.3/1.5.4 - Arv og gaver

Har du mottatt arv eller gave i 2018 er slik formuesøkning ikke skattepliktig inntekt. Det skal likevel gis opplysninger i denne posten, hvis samlet verdi er 100.000 kroner eller høyere. Verdi av arv eller gave skal oppgis for å bidra til å forklare endringer i din formue. Se mer om arv og gaver på vår hjemmeside skatt.no.

Gave i tilknytning til arbeidsforhold er vanligvis ikke gave i skatterettslig forstand, men regnes som lønn. Vær oppmerksom på at dette også gjelder overføringer fra andre enn arbeidsgiver, så lenge gaven har tilstrekkelig tilknytning til arbeidsforholdet.

Post 1.5.6 - Inntekt, formue og/eller gjeld i utlandet

Hadde du inntekt, formue (herunder fast eiendom) og/eller gjeld i utlandet i 2018, så kryss av for «ja» i denne posten og gi nærmere opplysninger. For i utgangspunktet skal all inntekt, formue og gjeld i utlandet oppgis i skattemeldingen, og det gjelder også når inntekten eller formuen ikke skal skattlegges i Norge. Aktuelle poster i skattemeldingen er post 2.1.1 (lønn), 2.2.2 (pensjon), 3.1.2 (renteinntekt), 3.3.1 (renteutgift), 3.1.7 (utbytte), 4.1.9. (bankinnskudd), 4.6.1 (fast eiendom i utlandet) og 4.8.3 (gjeld). Gi opplysninger i eget vedlegg, hvis du mener at inntekten eller formuen ikke er skattepliktig til Norge.

Krever du kreditfradrag og/eller nedsettelse av skatt på lønn tjent under arbeidsforhold i utlandet for å unngå dobbeltbeskatning, så kryss av for ja i denne posten.

Se nærmere opplysninger i den enkelte post og mer om reglene i kapitlet «Utland».

Post 1.5.8 - Fradrag i skatt for kostnader til godkjente forsknings- og utviklingsprosjekter

Kreves fradrag for kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekter, skal det krysses av for ja, og skjema RF-1053 fylles ut.

Post 1.5.11 - Felles bedrift

Ektefeller som har fordelt næringsinntekt og/eller beregnet personinntekt fra felles bedrift, skal krysse av for «ja» i denne posten. Fordelt næringsinntekt overføres fra næringsoppgaven RF-1175 (evt. RF-1176) til post 2.7, og fordelt beregnet personinntekt fra personinntektsskjema RF-1224 til post 1.6.

Post 1.5.12 – Skattebegrensning ved liten skatteevne

Denne posten er aktuell for deg som ufrivillig lever på svært lave inntekter over flere år. Skattebegrensning gis til svært få, og bare til de som varig er ute av stand til å forsørge seg selv.

Det er ingen nedre inntektsgrense som gir rett til skattebegrensning. Skattebegrensning ved liten skatteevne er en behovsprøvd unntaksregel. Med virkning for inntektsåret 2018 er det i tillegg innført et vilkår om at skattebegrensning kun gis til skattytere som oppfylte vilkårene for skattebegrensning for inntektsåret 2017.

1.5.13 - Navn og e-postadresse til kontaktperson

Her kan du oppgi navn på din fullmektig/kontaktperson som du ønsker at skattekontoret tar kontakt med om dine skatteforhold.

Post 1.6 - Beregnet personinntekt fra enkeltpersonforetak

Driver du næringsvirksomhet skal det beregnes personinntekt i ditt enkeltpersonforetak. Personinntekten er grunnlaget for beregning av trygdeavgift og trinnskatt. Se kapitlet «Skatteberegning».

Post 1.6.1 - Positiv personinntekt fra enkeltpersonforetak og mannskapslott fra fiske og fangst

Her føres positiv beregnet personinntekt fra enkeltpersonforetak som driver innen fiske, og/eller familiebarnehage i eget hjem. Beløpet hentes fra skjema «Personinntekt fra enkeltpersonforetak» (RF-1224) post 1.35/1.33 (ektefelle) og/eller skjema «Fiske» (RF-1213) post 119. For enkeltpersonforetak som er fritatt fra å levere næringsoppgave og personinntektsskjema hentes beløpet fra din beregning i skattemeldingen av driftsresultatet overført til «Beregnet personinntekt». Trygdeavgiftssatsen for næringsinntekt fra fiske og av barnepass i barnepassers hjem er 8,2 prosent av beregnet personinntekt i 2018.

Negativ beregnet personinntekt skal ikke overføres fra skjema RF-1224 til skattemeldingen, men kan fremføres til fradrag i senere års personinntekt.

Post 1.6.2 - Positiv personinntekt fra enkeltpersonforetak – annen næring

Her føres positiv beregnet personinntekt fra annen næring, herunder jordbruk og skogbruk. Beløpet hentes fra «Personinntekt fra enkeltpersonforetak» (RF-1224), post 1.36/1.34 (ektefelle). Her føres også "gjennomsnittsunderheng" i skogbruk. For enkeltpersonforetak som er fritatt fra å levere næringsoppgave og personinntektsskjema hentes beløpet fra din beregning i skattemeldingen av driftsresultatet overført til «Beregnet personinntekt». Trygdeavgiftssatsen for annen næringsinntekt er 11,4 prosent av beregnet personinntekt.

Post 1.6.3 - Sykepenger utbetalt til fiskere eller familiebarnehage i eget hjem

Denne posten viser hva du, som driver næring innen fiske eller familiebarnehage i eget hjem, har mottatt i sykepenger. Beløpet er normalt ferdig utfylt, men sjekk at alt er riktig. Beløpet skal også være med i post 2.7.13.

Post 1.6.4 - Sykepenger utbetalt til selvstendig næringsdrivende – annen næring

Denne posten viser hva du, som driver næring innen kategori "Annen næring", har mottatt i sykepenger. Beløpet skal også være med i post 2.7.13.

Poster for deltaker i deltakerfastsatt selskap (KS, ANS mv.)

Post 1.7.1 - Arbeidsgodtgjørelse fra deltakerfastsatt selskap innen fiske eller familiebarnehage i deltakerens eget hjem

Her føres arbeidsgodtgjørelse fra deltakerfastsatt selskap som driver fiske og/eller familiebarnehage i deltakerens hjem (barna må være under 12 år eller ha særlig behov

for omsorg og pleie). Beløpet hentes fra skjema «Deltakerens oppgaver over egen formue og inntekt i deltakerfastsatt selskap» (RF-1221) post 1160. Fordeles arbeidsgodtgjørelsen mellom ektefeller føres den i post 1.7.7.

Post 1.7.2 - Samordning av negativ beregnet personinntekt fra enkeltpersonforetak i fiske eller familiebarnehage i eget hjem med arbeidsgodtgjørelse fra deltakerfastsatt selskap – fiske eller familiebarnehage i eget hjem

Her føres negativ personinntekt som kan samordnes med arbeidsgodtgjørelse i post 1.7.1. Beløpet henter du fra skjema «Personinntekt fra enkeltpersonforetak» (RF-1224) post 1.21.

Post 1.7.4 - Arbeidsgodtgjørelse fra deltakerfastsatt selskap

Her føres arbeidsgodtgjørelse fra deltakerfastsatt selskap som driver annen næring. Beløpet hentes fra skjema «Deltakerens oppgaver over egen formue og inntekt i deltakerfastsatt selskap» (RF-1221) post 1162/1262.

Når arbeidsgodtgjørelse skal fordeles mellom ektefeller, fører den ektefellen som leverer RF-1221 sin andel i post 1.7.4, den andre ektefellen fører sin del i post 1.7.8.

Post 1.7.5 - Samordning av negativ beregnet personinntekt fra enkeltpersonforetak i annen næring med arbeidsgodtgjørelse fra deltakerfastsatt selskap – annen næring

Her føres negativ personinntekt som kan samordnes med arbeidsgodtgjørelse i post 1.7.4. Beløpet henter du fra skjema «Personinntekt fra enkeltpersonforetak» (RF-1224) post 1.21.

Post 1.7.7 - Andel av ektefellens arbeidsgodtgjørelse fra deltakerfastsatt selskap, fiske eller familiebarnehage i eget hjem

I denne posten fører du opp andel av felles arbeidsgodtgjørelse fra selskap med deltakerfastsetting (KS, ANS mv.) innen kategori «Fiske» og «Familiebarnehage» oppgitt i skjema «Deltakerens oppgave over egen formue og inntekt i selskap med deltakerfastsetting» (RF-1221) post 1160 kolonne «ektefelles andel». Posten benyttes når arbeidsgodtgjørelsen fordeles mellom ektefeller. Hvis arbeidsgodtgjørelse ikke fordeles mellom ektefeller føres beløpet i post 1.7.1

Post 1.7.8 - Andel av ektefellens arbeidsgodtgjørelse fra deltakerfastsatt selskap som driver annen næring

I denne posten fører du opp andel av felles arbeidsgodtgjørelse fra selskap med deltakerfastsetting (KS, ANS mv.) innen kategori «Annen næring» oppgitt i skjema «Deltakerens oppgave over egen formue og inntekt i selskap med deltakerfastsetting» (RF-1221) post 1162 kolonnen «ektefelles andel». Hvis ikke arbeidsgodtgjørelse/personinntekt fordeles mellom ektefeller føres beløpet i post 1.7.4.

Lønn og tilsvarende ytelser

Post 2.1 - Lønn og tilsvarende ytelser

I denne posten finner du samlet lønn og tilsvarende ytelser, som er med i grunnlaget for trygdeavgift (8,2 prosent) og trinnskatt, se kapitlet «Skatteberegning». Samlet beløp fremkommer av postene 2.1.1 til 2.1.5 nedenfor. Arbeidsgiver skal innen 1. februar 2019 gi arbeidstaker en sammenstilling over ytelser i 2018. Sammenstillingen skal inneholde summen av rapporterte inntekter (lønn, ytelser, godtgjørelser), feriepengegrunnlag og forskuddstrekk. Opplysningene fra sammenstillingen skal være forhåndsutfylt i skattemeldingen. Hvis opplysningene er feil, må du få arbeidsgiver til å endre innberetningen. I en slik endringsoppgave skal bare differansen mellom tidligere innrapportert beløp og det riktige beløp oppgis. Dersom innrapportert beløp er for høyt angitt, skal beløpet i endringsoppgaven merkes med et minustegn. Sjekk alltid at det er tatt hensyn til endringsmeldingen i den forhåndsutfylte skattemeldingen. Endringsmeldinger som skattekontoret mottar etter februar, vil normalt ikke være medtatt i den forhåndsutfylte skattemeldingen. I så fall må du korrigere skattemeldingen, og ordningen med stille aksept kan ikke benyttes.

Post 2.1.1 - Lønn mv.

Her fremkommer lønn, honorar og andre ytelser fra arbeidsgiver. Det gjelder også skattepliktige naturalytelser, det vil si ytelser som består av annet enn penger. Naturalytelser som skal føres i denne posten er for eksempel:

- Fri telefon og andre EKOM-tjenester (for eksempel bredbånd)
- Fri bil
- Fri avis
- Fritt arbeidstøy
- Flybonus
- Fri bolig
- Fritt arbeidstøy
- Fri kost og losji

Sjekk at alle lønnsinntekter fremgår av skattemeldingen. Hvis lønnsinntekt ikke er med i skattemeldingen, må du oppgi inntekten i post 2.1.1. Skal du levere på papir og det ikke er en egen post i skattemeldingen for beløp som skal oppgis, fører du beløpene i feltet «Beløp som ikke er forhåndsutfylt, føres her», og oppgir post 2.1.1. Dette gjelder selv om du ikke har mottatt lønns- og trekkoppgave. Hvis du er usikker på om en inntekt er skattepliktig som lønn, så kan du gi nærmere opplysninger i eget vedlegg til skattemeldingen, slik at skattekontoret kan ta stilling til skatteplikten.

Feriepenger

Husk at feriepenger regnes som lønn, og det gjelder selv om det ikke er foretatt forskuddstrekk.

Opsjoner i arbeidsforhold

Gevinst ved innløsning eller salg av opsjon du har fått i arbeidsforhold skal også skattlegges som lønn, og føres i post 2.1.1. Om beregning av skattepliktig del, se kapitlet «Naturalytelser for arbeidstakere».

Aksjer/egenkapitalbevis til underkurs

Fordel som du oppnår ved kjøp av aksjer og egenkapitalbevis i arbeidsgiverselskap til underkurs føres i post 2.1.1.

Rimelige lån

Rentefordelen ved rimelige lån i arbeidsforhold skattlegges som lønn. Rentefordelen er normalt forhåndsutfyllt i skattemeldingen. Rentefordelen og de renter du har betalt fradragføres i post 3.3.1.

Diverse godtgjørelser

Sykepenger, foreldrepenger og arbeidsavklaringspenger, kvalifiseringsstønad etter sosialtjenesteloven og dagpenger under arbeidsledighet til lønnstakere er også skattepliktig som lønn. Det samme gjelder godtgjørelse du har fått som medlem av styre, representantskap, utvalg, råd mv. Andre aktuelle godtgjørelser som regnes som lønn er skattepliktig del av sluttvederlag, drikkepenger og dekning av private kostnader.

Forsikringspremie

Arbeidsgivers dekning av premie til ulykkesforsikring og yrkesskadeforsikring utover arbeidsgivers erstatningsansvar, er skattepliktig. Det kan gis fradrag for virkelige kostnader med inntil 700 kroner (av den skattlagte delen), men fradraget inngår i minstefradraget. Dersom arbeidsgiver betaler premie for individuell- eller gruppelevsforikring er dette skattepliktig som lønn. Det er ikke fradragsrett for denne premien.

Gaver i arbeidsforhold

Arbeidsgiver skal innrapportere skattepliktig verdi av gaver gitt i arbeidsforhold. Enkelte gaver er skattefrie, se kapitlet «Gaver og rabatter i arbeidsforhold». Om arbeidsinntekt i utlandet, se kapitlet «Utland».

Skattefri lønn

Lønn fra én enkelt arbeids- eller oppdragsgiver på inntil 1.000 kroner er skattefri. For arbeid i oppdragsgivers hjem/fritidsbolig, er grensen 6.000 kroner. Er arbeids- eller oppdragsgiveren en skattefri organisasjon, er utbetalingen skattefri hvis den ikke er over 10.000 kroner. Vær oppmerksom på at det ikke gjelder skattefri beløpsgrense for næringsinntekt.

Post 2.1.2 - Inntekt som gir rett til særskilt fradrag for sjøfolk

Her føres inntekt som gir rett til særskilt fradrag for sjøfolk. Vanligvis vil den være forhåndsutfyllt i skattemeldingen.

Inntekt av arbeid om bord på skip i fart gir rett til særskilt fradrag for sjøfolk når arbeidet om bord er arbeidstakers hovedbeskjeftigelse, og arbeidet har vart i minst 130 dager i inntektsåret.

Sykepenger, hyre og likestilte ytelser ved sykdom eller skade som trer i stedet for inntekter om bord gir også rett til særskilt fradrag. Se mer om særskilt fradrag for sjøfolk i post 3.2.13.

Hyreinntekt som gir rett til særskilt fradrag for fiskere, føres i post 2.1.1. Fradraget føres i post 3.2.14.

Post 2.1.3 - Inntekt av barnepass i barnepasserens hjem

Godtgjørelse du mottar for å passe andres barn i eget hjem er næringsinntekt, men skal behandles som lønn når barna er

- 11 år eller yngre ved inntektsårets utgang (født i 2007 eller senere), eller
- 12 år eller eldre og har særlig behov for omsorg og pleie

Bruttovederlaget skal foreldrene normalt splitte i en utgiftsgodtgjørelse og et arbeidsvederlag (lønn). Er utgiftsgodtgjørelsen ikke satt høyere enn 50 prosent av samlet brutto godtgjørelse for hvert barn i året og heller ikke høyere enn 1.204 kroner per måned per barn, anses den ikke å gi overskudd. Bare arbeidsvederlaget skal da føres i skattemeldingen. Arbeidsvederlaget inngår i beregningsgrunnlaget for minstefradraget. Den fastsatte utgiftsgodtgjørelsen fungerer som et standardfradrag.

Familiebarnehage i eget hjem

Næringsinntekt/underskudd fra familiebarnehage som drives i eget hjem føres i henholdsvis post 2.1.3 og 3.2.19. Beløpet overføres fra næringsoppgave RF-1175 eller RF-1167 post 0402 E/F/G. For enkeltpersonforetak som er fritatt fra å levere næringsoppgave hentes beløpet fra din beregning i skattemeldingen av driftsresultatet.

Dersom deltakeren i deltakerfastsatt selskap har drevet familiebarnehage i eget hjem, skal deltakerens del av overskuddet føres i post 2.1.3 og underskudd i post 3.2.19.

Sykepenger som erstatter inntekt av barnepass i eget hjem, skal være forhåndsutfylt.

Familiebarnehage utenfor eget hjem

Næringsinntekt/underskudd fra familiebarnehage utenfor eget hjem føres i henholdsvis post 2.7.6 og 3.2.19.

Post 2.1.4 - Overskudd på utgiftsgodtgjørelser

Utgiftsgodtgjørelse er en kontant ytelse som skal dekke kostnader i forbindelse med arbeid, oppdrag eller verv, for eksempel kost-, reise- og bilkostnader. Er godtgjørelsen

høyere enn kostnadene, er overskuddet skattepliktig og skal føres i post 2.1.4. Det vil normalt fremgå av lønns- og trekkoppgaven hva slags godtgjørelse det dreier seg om.

Om beregningen av over- eller underskudd, se «Utgiftsgodtgjørelser».

Godtgjørelse som dekker private kostnader er vanligvis fullt ut skattepliktig, for eksempel godtgjørelse for kostnader til reiser mellom hjem og fast arbeidssted.

Post 2.1.5 - Annen arbeidsinntekt

Her føres annen arbeidsinntekt utenfor næringsvirksomhet, for eksempel salgssinntekt og arbeidsvederlag fra håndverks- og husflidsarbeid i hjemmet. Salgsinntekten føres opp etter at kostnader til materialer er trukket fra.

Bruttoinntekt ved salg av hage- og naturprodukter utenfor næringsvirksomhet, for eksempel bær, sopp og fisk, skattlegges bare for beløp over 4.000 kroner i inntektsåret. Det er bare overskytende beløp som føres i skattemeldingen.

Post 2.1.7 - Dagpenger for næringsdrivende og fiskere

Her føres dagpenger under arbeidsledighet utbetalt til næringsdrivende og fiskere.

Post 2.1.8 - Uføretrygd fra folketrygden

Denne posten viser hva du har fått i uføretrygd fra folketrygden. Summen er normalt fylt ut med det som har blitt rapportert inn.

Post 2.1.9 - Uføretrygd fra andre enn folketrygden

Denne posten viser hva du har fått i uføreytelser fra andre ordninger enn folketrygden, herunder uføreytelser fra IPA/IPS og uføreytelser fra utlandet.

Post 2.1.10 - Ektefelle tillegg - uføre

Denne posten viser hva du har fått i ektefelle tillegg fra folketrygden som etter en overgangsordning utbetales til uførepensjonister som forsørger ektefelle.

Pensjon og tilsvarende ytelser

Post 2.2 - Pensjoner, livrenter i arbeidsforhold mv.

Fikk du i 2018 etterbetalt pensjon fra folketrygden eller fra andre, skal hele etterbetalingen skattlegges i utbetalingsåret. Beløpet skal være forhåndsutfyllt. Skattekontoret skal sørge for at skatten ikke blir høyere enn om pensjonen var blitt skattlagt i det eller de årene etterbetalingen gjelder for. Sjekk derfor skatteoppgjøret om det er gjort.

Post 2.2.1 - Pensjon fra folketrygden

I denne posten skal pensjon fra folketrygden være forhåndsutfyllt, og du finner dem i oppgaven fra NAV (pensjonsoppgaven). Det gjelder alderspensjon, etterlattepensjon,

overgangsstønad og barnepensjon til barn som er 17 år eller eldre (født i 2001 eller tidligere).

Post 2.2.2 - Pensjon mv. fra andre enn folketrygden

Forhåndsutfyllt i denne posten er andre norske pensjoner mv. enn pensjon fra folketrygden. Dette omfatter blant annet:

- Tjenestepensjon
- Avtalefestet pensjon (AFP)
- Andre pensjoner i arbeidsforhold
- Introduksjonsstønad
- Støtte etter lov om supplerende stønad til personer med kort botid i Norge
- Føderådsvytelser (kårytelsler) i jord- og skogbruk

Har du fått pensjonsytelser som ikke er forhåndsutfyllt, må du selv føre opp beløpet.

Posten omfatter også utenlandske pensjoner som er skattepliktige i Norge og som ikke skal føres i post 2.2.3. For pensjon fra annen EØS-stat som tilsvarer alderspensjon fra folketrygden og avtalefestet pensjon (AFP) i Norge, se post 2.2.3. Nærmere om beskatningen av utenlandske pensjoner i Norge, se kapitlet «Utland».

Avløsning av rett til slike ytelsler med engangsbeløp føres også her. Også utbetalinger fra individuell pensjonsavtale / individuell pensjonsordning (IPA og IPS) føres i post 2.2.2. Det samme gjelder skattepliktige utbetalinger fra livrenter i arbeidsforhold (kollektive livrenter) opprettet før 1. januar 2007. Skattepliktige utbetalinger fra livrenter i arbeidsforhold (kollektive livrenter) opprettet fra og med 1. januar 2007 skal føres i post 2.6.2.

Post 2.2.3 - Pensjon fra annen EØS-stat som tilsvarer alderspensjon fra folketrygden og avtalefestet pensjon (AFP) i Norge

Her føres pensjon fra annet EØS-land som tilsvarer alderspensjon fra folketrygden og avtalefestet pensjon (AFP), dersom pensjonen er skattepliktig i Norge. Det skal også oppgis tidsrom, pensjonsgrad, type pensjon og hvilket land den utbetales fra.

Pensjoner i denne posten gir rett til skattefradrag for alderspensjon, se nærmere om skattefradraget under «Pensjon».

Foruten Norge, inngår følgende stater i EØS-området: Belgia, Bulgaria, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Hellas, Irland, Island, Italia, Kroatia, Kypros, Latvia, Liechtenstein, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederland, Polen, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spania, Storbritannia og Nord-Irland, Sverige, Tsjekkia, Tyskland, Ungarn og Østerrike.

Post 2.2.4 - Ektefelletillegg

Har du fått skattepliktig ektefelletillegg fra enten folketrygden eller private pensjonsordninger, så må du sjekke at beløpet er forhåndsutfyllt.

Ektefelletillegg fra folketrygden som utbetales til mottakere av alderspensjon og avtalefestet pensjon (AFP) er skattefritt når virkningstidspunktet for ektefelletillegget er før 1. januar 2011.

Post 2.2.5 - Skattefrie pensjon fra utlandet

Her føres pensjon fra utenlandske pensjonsordninger som ikke skal beskattes i Norge. Du må oppgi type pensjon, beløp og hvilket land den utbetales fra.

I utgangspunktet er alle pensjoner skattepliktige dersom mottaker er bosatt i Norge. Skatteavtale mellom Norge og utbetalingsstaten kan imidlertid bestemme at det bare er utbetalingsstaten som kan skattlegge pensjonen, slik at pensjonen blir skattefri i Norge.

Utenlandske pensjoner som er skattefrie i Norge på grunn av skatteavtale med utbetalingsstaten har likevel betydning for beregningen av skattefradrag for pensjonsinntekt, fordi slik pensjonen inngår i beregningsgrunnlaget.

Barns lønnsinntekt og tilsvarende ytelser

Post 2.4 - Barns lønnsinntekt

Post 2.4.1 - Barn som er 12 år eller yngre

Lønn på inntil 10.000 kroner for barn som er født i 2006 eller senere er skattefrie. Overskytende beløp er skattepliktig, og føres i foreldrenes skattemelding. Barn som er født i 2006 eller senere skal ikke levere egen skattemelding. Dersom foreldrene bor sammen er forhåndsutfyllt beløp ført med en halvpart på hver av foreldrene. En står fritt til å velge en annen fordeling, noe som kan være lønnsomt dersom den ene ektefellen har lav lønnsinntekt.

Dersom foreldrene ikke bor sammen, skattlegges inntekten i skattemeldingen til den av foreldrene som barnet registrert bosatt sammen med i folkeregisteret. Se kapitlet «Barn og foreldre».

Post 2.6 - Bidrag, livrenter, barnpensjon mv.

2.6.1 - Mottatte skattepliktige underholdsbidrag

Har du fått regelmessig underholdsbidrag fra tidligere eller fraseparert ektefelle er det skattepliktig. Beløpet er forhåndsutfyllt ved utbetaling fra offentlig kontor. Bidrag som utbetales direkte fra tidligere eller frasepart ektefelle, må du selv føre opp i skattemeldingen. Om fradragretten for utbetaler, se post 3.3.3.

Dersom underholdsbidrag er utbetalt som et engangsbeløp, og altså ikke som et regelmessig bidrag, er det ikke skattepliktig for mottaker og heller ikke fradragsberettiget for utbetaler.

Mange andre bidrag er ikke skattepliktige, og skal ikke føres i skattemeldingen. Dette gjelder for eksempel barnebidrag og særtilskudd etter barneloven, oppfostringsbidrag etter barnevernloven og bidragsforskudd etter forskotteringsloven.

Har du mottatt uførerenter og/eller livrenter i eller utenfor arbeidsforhold, skal beløpet føres i denne posten.

Post 2.6.2 - Annen skattepliktig utbetaling

Her fører du skattepliktige utbetalinger fra livrenter utenfor arbeidsforhold (individuelle livrenter), skattepliktige utbetalinger fra livrenter i arbeidsforhold (kollektive livrenter) opprettet fra og med 1. januar 2007, inntekt av føderåd (kårytelser) utenfor jord- og skogbruk (f.eks. fri bolig og andre naturalytelser), utbetaling fra legater og andre skattepliktige regelmessige stønader. Skattepliktig del av livrenter fra norsk livsforsikrings-selskap står i oppgaven fra selskapet.

Skattepliktig livrente fra utenlandsk forsikrings-selskap føres i post 2.2.2.

Skattepliktige utbetalinger fra livrenter i arbeidsforhold (kollektive livrenter) opprettet før 1. januar 2007 føres i post 2.2.2.

Også skattepliktig etterlønn og etterpensjon etter dødsfall føres i post 2.6.2. Bare den delen som overstiger 1 ½ ganger grunnbeløpet i folketrygden (G) på dødsfallstidspunktet, er skattepliktig. Frem til 1. mai 2018 var 1 ½ G 140.451 kroner og fra 1. mai 2018 145.325 kroner.

Post 2.6.3 - Barnepensjon

Her føres barnepensjon for barn som er 16 år eller yngre (født i 2002 eller senere). Når barnepensjon tas med i din skattemelding, må eventuelt skattetrekk på pensjonen tas med i ditt skatteoppgjør. Overføring av skattetrekket til deg som foreldre skjer normalt av skatteoppkrever/kemner, men det er viktig at du sjekker at dette er med i ditt skatteoppgjør.

Barnetrygd og kontantstøtte er skattefrie, og skal ikke oppgis i skattemeldingen.

Næringsinntekter

Post 2.7 - Næringsinntekter

Næringsdrivende skal fra inntektsåret 2015 levere skattemeldingen elektronisk.

Næringsdrivende med brutto driftsinntekter som ikke overstiger 50.000 kroner, vil normalt være fritatt fra levering av næringsoppgave. Bedrifter med enkel skatteforhold kan

levere Næringsrapport skatt. Næringsrapport skatt samler de vanligste skjemaene i en rapport. For mer informasjon om løsningen, se skatteetaten.no.

Post 2.7.1 - Næringsinntekt fra jordbruk, gartneri, pelsnæring mv.

Næringsinntekt/underskudd fra jordbruk, gartneri, pelsnæring mv. føres i henholdsvis post 2.7.1 og 3.2.19. Beløpet hentes fra næringsoppgaven (RF-1175) post 0402 E. For enkeltpersonforetak som er fritatt fra å levere næringsoppgave hentes beløpet fra din beregning i skattemeldingen av driftsresultatet.

Post 2.7.2 - Næringsinntekt fra skogbruk

Næringsinntekt/underskudd fra skogbruk føres i henholdsvis post 2.7.2 og 3.2.19. Beløpet hentes fra næringsoppgaven (RF-1175) post 0402 E. For enkeltpersonforetak som er fritatt fra å levere næringsoppgave hentes beløpet fra din beregning i skattemeldingen av driftsresultatet.

Post 2.7.3 - Næringsinntekt fra fiske og fangst

Næringsinntekt/underskudd fra fiske og fangst føres i henholdsvis post 2.7.3 og 3.2.19. Beløpet hentes fra næringsoppgaven (RF-1175) post 0402 E. For enkeltpersonforetak som er fritatt fra å levere næringsoppgave hentes beløpet fra din beregning i skattemeldingen av driftsresultatet. Når du leverer elektronisk, vil summen i post 2.7.3 overføres automatisk fra RF-1175 skjemaet.

For fiskere som ikke har bokføringsplikt (lottakere), hentes beløpet fra post 117 i skjema «Fiske» (RF-1213).

Post 2.7.4 - Næringsinntekt fra reindrift

Næringsinntekt/underskudd fra reindrift føres i henholdsvis post 2.7.4 og 3.2.19. Beløpet hentes fra næringsoppgaven (RF-1175) post 0402 E. For enkeltpersonforetak som er fritatt fra å levere næringsoppgave hentes beløpet fra din beregning i skattemeldingen av driftsresultatet. Når du leverer elektronisk, vil summen i post 2.7.3 overføres automatisk fra RF-1175 skjemaet.

Post 2.7.6 - Næringsinntekt fra annen næring

Næringsinntekt/underskudd fra annen næring føres i henholdsvis post 2.7.6 og 3.2.19. Beløpet hentes fra næringsoppgaven (RF-1175) post 0402 E/F/G. For enkeltpersonforetak som er fritatt fra å levere næringsoppgave hentes beløpet fra din beregning i skattemeldingen av driftsresultatet.

Post 2.7.7 - Næringsinntekt fra deltakerfastsatt selskap, fiske og familiebarnehage i eget hjem

Deltakers andel av overskudd i selskap som har drevet fiske eller familiebarnehage i eget hjem føres i post 2.7.7. Andel av underskudd føres i post 3.2.19. Beløpet henter du fra

post 1140 i skjema RF-1221. Når du leverer elektronisk vil summen i post 2.7.7/3.2.19 overføres automatisk fra skjema RF-1221.

Post 2.7.8 - Næringsinntekt fra deltakerfastsatt selskap som driver annen næring

I denne posten fører du opp beregnet næringsinntekt fra skjema «Deltakerens melding over egen formue og inntekt i selskap med deltakerfastsetting» (RF-1221) post 1140. Når du leverer elektronisk, vil summen i post 2.7.8 overføres automatisk fra skjema RF-1221. Du skal også føre beregnet næringsinntekt fra norskkontrollert utenlandsk selskap med mer i lavskattelend (NOKUS) i denne posten.

Post 2.7.10 - Tillegg i alminnelig inntekt fra deltakerfastsatt selskap (KS, ANS, mv.) som driver fiske eller familiebarnehage i eget hjem

Her føres tillegg i alminnelig inntekt for deltaker ved utdeling fra deltakerfastsatt selskap (DLS) som driver fiske eller familiebarnehage i deltakerens hjem. Tillegg i alminnelig inntekt består av alle vederlagsfrie utdelinger fra selskapet til deltakeren, som for eksempel kontantoverføringer, overføringer av eiendeler, fri bruk av selskapets eiendeler eller tjenesteytelser med videre. Beløpet hentes fra «Deltakerens oppgave over egen formue og inntekt i deltakerfastsatt selskap» (RF-1221) post 1143/1243.

Om beregning av tillegg i alminnelig inntekt av utdeling fra DLS til deltaker, se rettledningen til deltakeroppgavene for deltakerfastsatte selskaper, (RF-1222) post 1143.

Post 2.7.11 - Andel av felles tillegg i alminnelig inntekt KS, ANS, mv

Her føres tillegg i alminnelig inntekt for deltaker ved utdeling fra deltakerfastsatt selskap (DLS) som driver annen næring når ektefeller fordeler tillegg i alminnelig inntekt mellom seg. Beløpet hentes fra «Deltakerens oppgave over egen formue og inntekt i deltakerfastsatt selskap» (RF-1221) post 1143/1243.

Om beregning av tillegg i alminnelig inntekt av utdeling fra DLS til deltaker, se rettledningen til deltakeroppgavene for deltakerfastsatte selskaper, (RF-1222) post 1143.

Post 2.7.13 - Sykepenger mv.

I post 2.7.13 føres sykepenger utbetalt til selvstendig næringsdrivende. Posten omfatter også fødselspenger og omsorgspenger til selvstendig næringsdrivende.

Når pass av barn skjer i eget hjem skal sykepenger i oppgaven fra NAV føres i post 2.1.3.

Bolig og annen fast eiendom

Post 2.8 - Inntekt av bolig og annen fast eiendom

Skattepliktig inntekt av bolig og/eller annen fast eiendom i Norge og i utlandet føres i henholdsvis post 2.8.2 og 2.8.5. Fordel ved bruk av egen bolig er skattefri. Se mer om skatt på bolig og annen fast eiendom i kapitlet «Bolig/fritidsbolig/tomt».

Post 2.8.1 - Andelseiers/boligsameiers andel av inntekter i boligselskap/boligsameie

Her føres skattepliktig inntekt av andel i boligselskap/boligsameie. Beløpet er vanligvis ferdigutfylt og kontrolleres opp mot oppgaven fra boligselskapet eller boligsameiet. Dersom du ikke har mottatt en slik oppgave, bør selskaps/sameiets styre eller forretningsfører kontaktes.

Dersom boligen er utleid og skal regnskapsbehandles, skal andelen av inntekten ikke føres i post 2.8.1, men i stedet i skjema «Utleie mv. av fast eiendom» (RF-1189). Dersom beløpet er forhåndsutfylt, må det i så fall strykes i post 2.8.1. Nettoinntekt (overskudd) fra RF-1189 føres i post 2.8.2, og underskudd i post 3.3.12.

Post 2.8.2 - Nettoinntekt ved utleie mv. av fast eiendom utenom næring

Her fører du nettoinntekt (overskudd) ved utleie av fast eiendom, så fremt utleien ikke er næringsinntekt. Beløpet hentes fra skjema «Utleie mv. av fast eiendom» (RF-1189). Underskudd skal føres i post 3.3.12. Skattepliktige leieinntekter i denne posten omfatter blant annet utleie av bolig, tomt og hytter.

Om når utleie av fast eiendom regnes som næring, se kapitlet «Bolig/fritidsbolig/tomt».

Post 2.8.3 - Skattepliktig leieinntekt fra fritidseiendom

I denne posten føres skattepliktige leieinntekter på fritidseiendom som du selv benytter. Egen bruk av fritidseiendom er ikke skattepliktig for eier. Leier du ut slik fritidseiendom som du selv bruker, så er inntil 10.000 kroner av leieinntektene skattefrie. Dersom leieinntektene er høyere, er det skatteplikt for 85 prosent av de inntektene som overstiger 10.000 kroner. Du har da ikke krav på fradrag for utgifter i forbindelse med utleien.

Dersom en ikke bruker fritidsboligen selv, er hele netto leieinntekt skattepliktig. Eiendommen skal da regnskapsbehandles, og inntekten overføres fra skjema «Utleie mv. av fast eiendom» (RF-1189) til post 2.8.2.

Post 2.8.4 - Skattepliktig gevinst ved realisasjon (salg mv.) av bolig, tomt og annen fast eiendom

Gevinst ved skattepliktig realisasjon av bolig, tomt og annen fast eiendom føres i denne posten, og nærmere redegjørelse for gevinstberegning gir du i eget vedlegg. Se mer om skatteplikt og når slik gevinst er skattefri i kapitlet «Bolig/fritidsbolig/tomt». Et eventuelt tap føres i post 3.3.6.

Post 2.8.5 - Inntekt av fast eiendom i utlandet

Her føres skattepliktig inntekt ved utleie av fast eiendom i utlandet. Fyll ut skjema «Utleie mv. av fast eiendom» (RF-1189). Underskudd føres i post 3.3.12. Gi nærmere opplysninger i eget vedlegg.

Skattepliktig gevinst ved salg eller annen realisasjon av fast eiendom i utlandet skal føres i post 3.1.11.

Nærmere om når inntekt fra eiendom i utlandet er skattepliktig, se kapitlet «Utland».

Post 2.8.6 - Skattepliktig inntekt ved korttidsutleie av egen bolig

Leier du ut din egen bolig mindre enn 30 dager, vil inntekten være skattepliktig etter en sjablongmetode. Sjablongmetoden innebærer at utleieinntekter inntil 10 000 kroner årlig er skattefrie, og av det overskytende beløpet regnes 85 prosent som skattepliktig inntekt. Se emne «Bolig, fritidseiendom og tomt – skattepliktig utleie av bolig.»

Kapitalinntekter

Post 3.1 - Kapitalinntekter og andre inntekter

Post 3.1.1 - Renteinntekt av bankinnskudd mv.

Denne posten er forhåndsutfylt med renteinntekter av:

- innenlandske bankinnskudd
- spareinnskudd i norske boligbyggelag
- innskudd i fast organiserte norske spareforeninger
- bankinnskudd som forvaltes av vergemålsmyndighetene
- låne- og spareinnskudd i norske samvirkelag eller forbruksforeninger

Hvis rentebeløpet er feil, eller ikke har kommet med i skattemeldingen, så må det føres i denne posten.

Sett strek over beløp som er feil, og før riktig beløp til høyre for det beløp som er strøket. Eventuelt benytt feltet «Beløp som ikke er forhåndsutfylt, føres her», og rentebeløpet oppgis i post 3.1.1.

Er det flere som har bankinnskudd sammen, så innrapporterer banken renteinntektene bare på en person. I så fall må renteinntektene fordeles i forhold til eierandelene.

Renter av utenlandske bankinnskudd føres i post 3.1.11.

Post 3.1.2 - Andre renteinntekter

Denne posten omfatter renteinntekter av blant annet:

- norske fordringer
- norske leieboerinnskudd
- norske pantobligasjoner
- avkastning av indeksobligasjoner (IO) og banksparing med aksjeindeksert avkastning (BMA)

- andre innenlandske gjeldsbrev
- obligatoriske låneinnskudd i innenlandske samvirkeforetak mv.
- Renteinntekter verdipapirfond rentedel, obligasjoner/sertifikater (RF-1159)

Vær oppmerksom på at renteelementet (gevinst) ved innløsning av indeksobligasjoner er skattepliktig, hvis spareordningen gjelder mengdegjeldsbrev eller er i næring. Slik gevinst er ikke forhåndsutfylt, og du må føre den opp selv i denne posten. Gevinsten utgjør differansen mellom mottatt beløp ved innløsningen og det du betalte for obligasjonen inkludert gebyr (tegningsgebyr og eventuelt avbruddsgebyr). Nærmere opplysninger kan gis i eget vedlegg.

Rentegodtgjørelse ved tilbakebetaling av skatt er ikke skattepliktig, og skal ikke føres opp. Renter av utenlandske fordringer mv. skal du føre i post 3.1.11.

Post 3.1.3 - Renter som skal ekstrabeskattes på lån til selskap (RF-1070)

Her føres renteinntekter som skal ekstrabeskattes på lån til selskap. Reglene rammer ikke bare lån fra aksjonærer, men alle personlige skattytere som yter lån til et aksjeselskap, allmennaksjeselskap, likestilt selskap og sammenslutning, tilsvarende utenlandsk selskap og deltakerfestsatt selskap.

Ekstrabeskatningen på lån fra person til selskap kommer i tillegg til ordinær skatt på renteinntekter (renteinntektene skal derfor også føres i post 3.1.2 eller 3.1.11).

Det er bare renter etter skatt som overstiger et skjermingsfradrag som skal ekstrabeskattes, og slik blir utregningen:

Faktisk påløpte renter på lånet

- skatt på renteinntektene (faktisk påløpt rentebeløp x skattesats for alminnelig inntekt)
 - beregnet skjermingsfradrag (lånesaldo x skjermingsrenten)
- = Renteinntekt til ekstrabeskatning

Renteinntekten skal beregnes for hver enkelt måned og følge denne formelen:

Lånesaldoen settes til saldo ved månedens begynnelse. Ved låneopptak i løpet av kalendermåneden brukes lånesaldo ved opptaksdato. Ved utstedelse av fordring til underkurs skal lånesaldoen beregnes ut fra utstedelseskursen. Har du flere utlån til samme selskap, skal lånene ses under ett. Ved utlån til flere selskaper, skal renteinntekten beregnes for hvert selskap.

Skjermingsrenten for 2018 utgjør 0,5 % i perioden januar-april og 0,8 % i perioden mai-desember. Den renten en kan beregne uten at det blir ekstrabeskatning er skjermingsrenten delt på 0,77.

Du kan benytte skjemaet RF-1070 for beregning av renteinntekter som skal ekstra beskattes. Beregningen skjer da automatisk når du fyller inn lånesaldo og påløpt rentebeløp for hver måned. Du finner også en tilsvarende hjelpeberegning på skatteetaten.no.

Post 3.1.4 - Avkastning fra kapitalforsikring

Denne posten viser hva du i 2017 har hatt i avkastning på sparedelen av kapitalforsikring med garantert avkastning og/eller skattepliktig utbetaling i 2018 fra kapitalforsikring med investeringsvalg uten garantert avkastning (Unit Link-forsikring). Summen blir normalt fylt ut med det som har blitt rapportert inn, så sjekk at alt er riktig.

Post 3.1.5 - Skattepliktig utbytte på aksjer mv. (RF-1088)

Denne posten skal være forhåndsutfylt med aksjeutbytte fra norske aksjeselskaper og utenlandske selskaper som er registrert på Oslo Børs, og som du har mottatt «Aksjer og egenkapitalbevis» (RF-1088) for. Det samme gjelder renter av egenkapitalbevis. Skjema RF-1088 bygger på opplysninger selskapene, Verdipapirsentralen (VPS) og du har gitt til Skatteetaten. Du må kontrollere denne oppgaven før du gjør deg ferdig med skattemeldingen. Gjør du endringer i oppgaven, er du pliktig til å levere denne innen fristen for levering av skattemeldingen. Se kapitlet «Aksjer».

Er utbytteopplysningene i RF-1088 feil, må du rette disse og føre korrekt skattepliktig utbytte i post 3.1.5 i skattemeldingen. Du bør i tillegg ta kontakt med selskapet og gjøre oppmerksom på feilen.

I rettleidingen til RF-1088 er det gitt mer informasjon om hvordan skattepliktig utbytte skal beregnes, samt enkelte regneeksempler.

Oppdager du feil i RF-1088, kan du få hjelp til å beregne riktig skattepliktig utbytte dersom du leverer RF-1088 på altinn.no. Du vil innen tre til fire dager motta en oppdatert oppgave. Den oppdaterte oppgaven kan du benytte ved utfyllingen av skattemeldingen.

Har du aksjer eller egenkapitalbevis, uten å ha mottatt RF-1088, skal du føre aksjeutbytte/renter i post 3.1.7.

Post 3.1.6 - Skattepliktig avkastning av andeler i verdipapirfond

Denne posten viser hva du har mottatt i skattepliktig avkastning fra andel i verdipapirfond (aksjedel). Summen er normalt fylt ut med det som har blitt rapportert inn, så sjekk at alt er riktig. Hvis beløpet er feil, må du endre det i skattemeldingen. Du bør også kontakte forvaltningsselskapet for at årsoppgaven skal bli riktig.

Hvis du eier andel i verdipapirfond som ikke allerede er utfylt i skattemeldingen, må du fylle ut skjema «Gevinst, tap, utbytte og formue på aksjer og andre finansielle produkter» (RF-1159) og post 3.1.7.

Post 3.1.7 - Skattepliktig utbytte aksjer og verdipapirfond aksjedel (RF-1159)

[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

Post 3.1.8 - Skattepliktig gevinst ved salg av aksjer mv. (RF-1088)

Denne posten skal være forhåndsutfylt med netto aksjegevinst fra norske aksjeselskaper og utenlandske selskaper som er registrert på Oslo Børs, og som du har mottatt «Aksjer og egenkapitalbevis» (RF-1088) for. Det samme gjelder egenkapitalbevis. Skjema RF-1088 bygger på opplysninger selskapene, Verdipapirsentralen (VPS) og du har gitt til Skatteetaten. Du må kontrollere denne oppgaven før du gjør deg ferdig med skattemeldingen.

Gjør du endringer i oppgaven, er du pliktig til å levere denne innen fristen for levering av skattemeldingen. Se nærmere under «Aksjer».

Er beløpet i RF-1088 feil, må du rette dette og føre korrekt skattepliktig gevinst i post 3.1.8 i skattemeldingen.

I rettleidingen til RF-1088 er det gitt mer informasjon om hvordan skattepliktig gevinst skal beregnes, samt enkelte eksempler på gevinstberegning. Se nærmere under «Aksjer».

Oppdager du feil i RF-1088, kan du få hjelp til å beregne riktig skattepliktig gevinst dersom du leverer RF-1088 på altinn.no. Du vil innen tre til fire dager motta en oppdatert oppgave. Viser den oppdaterte oppgaven endret skattepliktig beløp, må du selv føre dette beløpet i skattemeldingen.

3.1.10 Gevinst verdipapirfond aksjedel (RF-1159)

[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

3.1.10 Gevinst verdipapirfond rentedel, obligasjoner/sertifikater (RF-1159)

[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

Post 3.1.11 - Renteinntekter utenlandske verdipapirfond rentedel, obligasjoner/sertifikater (RF-1159)

[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

Post 3.1.12 - Annen inntekt

Denne posten omfatter all annen skattepliktig innenlandsk inntekt som ikke er med i postene foran, blant annet:

- skattepliktige gevinster (om skattefrie gevinster, se post 1.5.2) og finnerlønn.
- gevinst ved salg (realisasjon), bortfall og innløsning av opsjoner utenfor arbeidsforhold og

- gevinst ved salg (realisasjon) av andre verdipapir.
- valutagevinster
- renter av for sent utbetalt lønn, pensjon, feriepenge mv.
- inntektsføring av negativ saldo eller positiv gevinst- og tapskonto.
- renter som du fikk fradrag for i 2017, og som forfalt til betaling i 2018 uten at de ble betalt, se post 3.3.1. Betales rentene senere, skal de trekkes fra det året de blir betalt. Ovennevnte gjelder ikke for rentekostnader i næringsvirksomhet.
- fordel ved vederlagsfri bruk av andres eiendeler (utenom arbeid eller virksomhet).
- arbeid på eget bygg.
- finnerlønn, og belønning for nyhetstips til aviser.
- festeavgift er skattepliktig inntekt for bortfester.
- fri bolig (vederlagsfri bruk utenfor arbeidsforhold og føderåd).
- underkurs som långiver godtgjør låntaker ved innfrielse av fastrentelån før
- rentebindingstidens utløp – likestilles med renteinntekt for låntaker.
- gevinst ved salg av andel i deltakerfastsatt selskap.
- andel av felles gevinst ved salg av andel i deltakerfastsatt selskap.
- gevinst ved salg av bitcoin.

Post 3.1.13 - Gevinst andre finansprodukter (RF-1159)

[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

Post 3.1.14 - Skattepliktig avkastning eller kundeutbytte

Denne posten viser hva du har mottatt i skattepliktig avkastning eller kundeutbytte, for eksempel fra Gjensidige. Posten er normalt utfylt med utbytte eller avkastning. Summene baserer seg på hva som har blitt rapportert inn av leverandør(ene), så sjekk at alt er riktig.

Hvis beløpet er feil, må du selv endre det i skattemeldingen. Du bør også kontakte leverandøren for at årsoppgaven skal bli riktig.

Fradragsposter

3.2 - Fradrag i tilknytning til arbeidsinntekt mv.

Post 3.2.1 - Minstefradrag i egen inntekt

Alle som mottar lønn, pensjon og/eller lignende ytelser har krav på minstefradrag, som beregnes automatisk. Du behøver derfor ikke selv korrigere fradraget dersom du endrer beregningsgrunnlaget for fradraget, for eksempel når du må oppgi lønnsinntekt eller pensjon som ikke er forhåndsutfylt.

Minstefradraget gjelder alle utgifter knyttet til jobb eller pensjon, og du har krav på dette standardbeløpet uansett om du har hatt utgifter eller ikke. Dersom de faktiske utgiftene knyttet til arbeid, pensjon og lignende ytelser er høyere enn minstefradraget

krever du i stedet fradrag for faktiske utgifter i post 3.2.2. Se nærmere under «Minstefradrag».

Post 3.2.2 - Faktiske kostnader

Som alternativ til minstefradrag kan du altså kreve fradrag for de reelle (faktiske) utgiftene du har hatt i denne posten. Her fører du fradrag for faktiske utgifter til erverv, sikring eller vedlikehold av skattepliktig lønns- eller pensjonsinntekt (kommer i stedet for minstefradrag). Dette kan være advokatutgifter, hjemmekontor, fagbøker, arbeidsklær og lignende. Husk å stryke minstefradraget. Utgiftene du krever fradrag spesifiseres i eget vedlegg. Skattekontoret kan på forespørsel kreve at du dokumenterer/sannsynliggjør kostnadene. Eksempler på kostnader som kan trekkes fra i stedet for minstefradraget, er kostnader til:

- arbeidsklær (når klesslitasjen er ekstra stor) eller uniform
- bruk av hjemmekontor
- faglitteratur
- flytting ved overtakelse av stilling
- reise uten overnatting ved jobbintervju
- frivillig syke- og ulykkesforsikring (begrenset til 700 kroner, ektefeller kan til sammen ikke kreve høyere fradrag enn 700 kroner)
- kost på tjenestereiser uten overnatting (merkostnader til kost og losji på tjenestereiser med overnatting skal ikke føres her, men i post 3.2.7)
- kost ved fravær fra hjemmet på 12 timer eller mer uten overnatting i forbindelse med overtid, vakter, lang reise fram og tilbake til arbeidet osv.
- oppdragstakers premie til frivillig trygd i de første 16 dagene
- stedfortreder (vikar)
- transport på tjenestereiser/yrkesreiser
- vedlikehold/ajourhold av utdanning
- verktøyhold

Underskudd på godtgjørelse fra arbeidsgiver til dekning av slike kostnader inngår også i post 3.2.2.

Post 3.2.4 - Minstefradrag i ektefelle tillegg

Det gis minstefradrag i ektefelle tillegg, som er ført i post 2.2.4. Minstefradraget utgjør 31 prosent av ektefelle tillegg, men kan ikke overstige 83.000 kroner. Minstefradraget skal heller ikke settes lavere enn 4.000 kroner, med mindre ektefelle tillegg er lavere.

Post 3.2.5 - Minstefradrag i barns inntekt

Har du barn som er 12 år eller yngre som har lønnsinntekt oppført i post 2.2.4 gis det et eget minstefradrag. Det skal beregnes eget minstefradrag i lønnsinntekten for hvert slikt barn. Er barns inntekt fordelt mellom foreldrene, beregnes minstefradraget av lønnsinn-

tekten før fordeling, og blir deretter fordelt mellom foreldrene. Se mer om dette i kapitlet «Barn og ungdom».

Post 3.2.6 - Minstefradrag i barnepensjon

Er du 17 år eller eldre (født i 2001 eller tidligere) og mottar barnepensjon, har du krav på et eget minstefradrag i barnepensjonen som er ført i post 2.2.1 og/eller post 2.2.2 i din egen skattemelding. Minstefradraget kommer i tillegg til minstefradrag i eventuell lønnsinntekt. Fradraget beregnes som for annen pensjon.

Hvis det er foreldrene som mottar pensjon for barn som i 2018 er 16 år eller yngre (født i 2002 eller senere), gis et eget minstefradrag beregnet av beløpet i post 2.6.3. Gjelder beløpet flere barn, gis det minstefradrag i barnepensjonen for hvert av dem. Minstefradraget beregnes av hele barnepensjonen uavhengig av hvordan ektefellene har fordelt den mellom seg i skattemeldingen. Minstefradraget fordeles deretter mellom ektefellene i samme forhold som barnepensjonen er fordelt mellom dem.

Se mer om dette i kapitlet «Barn og ungdom».

Post 3.2.7 - Merkostnader til kost og losji mv. ved opphold utenfor hjemmet

Her føres merkostnader til kost og losji for pendlere. Se kapitlet «Pendler».

Merkostnader til kost

Her får du fradrag for merutgifter til kost på reise i tjenesten/virksomheten. Vær oppmerksom på at du på forespørsel må kunne dokumentere/sannsynliggjøre dine kostnader.

Hvis du ikke kan dokumentere utgiftene til kost, kan du kreve fradrag etter satser, se nedenfor.

Næringsdrivende skal føre fradraget i denne posten, hvis kostnadene regnes som pendlerkostnader. Kostnader pådratt i næringsvirksomhet, skal føres i regnskapet basert på originalbilag.

Fradragssatser – innenlands

Har du dekket alle merutgiftene til kost selv, skal fradraget beregnes etter følgende satser per døgn:

- opphold på hotell når frokost ikke inngår i prisen for rommet kr 569
- opphold på hotell når frokost inngår i prisen for rommet kr 455
- opphold på pensjonat o.l. (uten egen kokemulighet) kr 159
- opphold på hybel/brakke (med kokemulighet) og privat overnatting kr 0

Du kan i tillegg kreve fradrag for dokumenterte småutgifter.

Du må kunne sannsynliggjøre type bosted. Med «sannsynliggjøre» menes en oppstilling som minst skal inneholde dato for avreise og hjemkomst, navn på overnattingssted og om det er hotell, pensjonat eller liknende.

Er utgiftene høyere enn satsene ovenfor, får du fradrag for kostnader du kan dokumentere.

Har du hatt helt eller delvis fri kost, får du også bare fradrag for kostnader du kan dokumentere. Dersom du mottar fri kost skattlegges du for kostbesparelse med 88 kroner per døgn.

Hvis din arbeidsgiver subsidierer maten ved at du kun betaler en lav egenandel, får du fradrag for egenandelen du betaler, men med reduksjon for kostbesparelse (88 kroner).

Fradragssatser – utenlands

Hvis du kan sannsynliggjøre at du har bodd på hotell på utenlandsreise, får du fradrag etter kostsatsen som gjelder for dette landet etter særavtale for reiser utenlands for statens regning. Statens satser for kostgodtgjørelse reduseres med 25 prosent fra og med det 29. døgnet ved lengre sammenhengende opphold på samme oppdragssted.

Fraværsdøgn

Bor du utenfor hjemmet hele året, beregnes vanligvis antall fraværsdøgn slik:

- uten lørdagsfri: 280 dager
- fri annenhver lørdag: 255 dager
- fri hver lørdag: 240 dager

Reiser du ikke hjem hver uke, må antallet fraværsdøgn forhøyes tilsvarende.

Merkostnader til kost ved besøksreiser til hjemmet

Du kan kreve fradrag for merkostnader til kost ved besøksreiser til hjemmet, selv om du har fri kost på arbeidsstedet. Fradraget gis med inntil 90 kroner hver vei. Fradraget gjelder når besøksreisen ikke medfører overnatting, men varer i seks timer eller mer, og du faktisk har kjøpt mat underveis som ikke er dekket av arbeidsgiver.

Merkostnader til losji

Må du på grunn av arbeid bo utenfor hjemmet, får du som regel bare fradrag for merkostnader som du kan dokumentere. Bor du i brakke eller campingvogn som du selv eier, får du fradrag etter en sats på 63 kroner per døgn.

Utgifter til losji som overstiger 10.000 kroner per år er kun fradragsberettiget når dette er betalt via bank eller ved trekk i lønn.

Næringsdrivende skal føre kostnader til losji i denne posten hvis kostnadene regnes som pendlerkostnader. Er kostnaden pådratt i næringsvirksomhet, skal kostnaden føres i regnskapet. Om vilkårene for å bli ansett som pendler, se kapitlet «Pendlere».

Virkelig hjem i utlandet

Hvis du på grunn av ditt arbeid i Norge må bo utenfor hjemmet ditt i utlandet, og du pendler til hjemmet i utlandet, kan det kreves fradrag for merkostnader til kost (hvis ikke kokemuligheter), losji og småutgifter i forbindelse med arbeidsoppholdet. Krever du standardfradrag for utenlandsk arbeidstaker (se post 3.3.7), inngår kostnadene der og kan ikke trekkes fra særskilt.

Underskudd på utgiftsgodtgjørelse til kost og/eller losji

Har du underskudd på mottatt utgiftsgodtgjørelse i lønnet arbeid, kreves fradrag her i post 3.2.7. Underskudd oppstår når godtgjørelsen ikke dekker dine merkostnader til kost og/eller losji.

Vær oppmerksom på at underskudd på godtgjørelse til kost på tjenestereise uten overnatting skal føres i post 3.2.2, hvis du ikke krever minstefradrag. Krever du minstefradrag, inngår underskuddet der.

I den elektroniske skattemeldingen er det opprettet flere valg i nedtrekksmenyen for standardsatser.

Post 3.2.8 - Fradrag for reise mellom hjem og fast arbeidssted (arbeidsreiser)

Reisefradraget består av avstandsavdraget pluss (i noen tilfeller) bom/fergefradraget, fratrukket egenandelen.

Reisefradraget er 1,56 kroner per kilometer – uansett om du reiser kollektivt, bruker egen bil, sitter på med venner eller må bruke drosje. Satsen reduseres til 0,76 per kilometer for reise over 50.000 kilometer i året inntil 75.000 kilometer. Summen av reisefradraget må reduseres med et bunnfradrag som for 2018 utgjør 22.350 kroner. Du skal bruke det faktiske antall dager du har reist til jobben. Ved fulltidsarbeid regnes normalt 230 arbeidsdager i året. Fravær på grunn av sykdom, yrkesreiser, permisjon og lignende skal trekkes fra hvis det utgjør mer enn 15 arbeidsdager per år.

Det gis fradrag for ferge og bom hvis bruk av egen bil fører til to timer kortere reise- og ventetid daglig, og kostnadene overstiger 3.300 kroner.

Post 3.2.9 - Fradrag for reisekostnader ved besøk i hjemmet (besøksreiser)

Bor du på grunn av arbeidet utenfor hjemmet, kan du få fradrag for reisekostnader ved besøk i hjemmet (besøksreiser). Fradraget gis etter de samme regler og satser som ved arbeidsreiser, se post 3.2.8, med ett unntak: Har du brukt fly ved besøksreisen, kan du i stedet for avstandsfradrag (kr 1,56/0,76 per km) kreve fradrag for kostnader til flybillett.

Kostnadene må kunne dokumenteres. Krever du fradrag for flyreisen, føres fradraget i rubrikken for bompenger og fergekostnader, se kapitlet «Fradrag». I tillegg kan du kreve avstandsfradrag for resten av reisen.

Fradraget for besøksreiser er begrenset til den delen av beløpet som overstiger bunnfradraget på 22.350 kroner. Fradrag for besøksreiser og arbeidsreiser ses under ett.

Hvis du på grunn av ditt arbeid i Norge må bo utenfor eget hjem i en annen EØS-stat og pendler til hjemmet i utlandet, kan du kreve fradrag for besøksreiser til hjemmet. Krever du «standardfradrag for utenlandsk arbeidstaker» (se post 3.3.7), inngår kostnadene der og kan ikke trekkes fra særskilt.

Bor du utenfor EØS-området gis det i utgangspunktet kun fradrag for billettutgifter (faktiske utgifter). Dersom du kan dokumentere bruk av egen bil på hele eller deler av strekningen, får du likevel fradrag for bruk av bil etter normale satser (1,56/0,76 per km).

Post 3.2.10 - Fradrag for kostnader til pass og stell av barn (foreldrefradrag)

Foreldre som har dokumenterte utgifter til pass og stell (barnehage, dagmamma, skolefritidsordning mv.) av barn som er 11 år eller yngre (født i 2007 eller senere) kan kreve fradrag i denne posten for utgifter på inntil 25.000 kroner for ett barn. Fradragsbeløpet øker med 15.000 kroner per barn utover det første barnet. Se mer under emnet «foreldrefradrag».

Post 3.2.11 - Fagforeningskontingent

Fradrag for innbetalt fagforeningskontingent inkludert forsikringspremie er maksimalt 3.850 kroner, og er normalt forhåndsutfylt i denne posten. Har du bare betalt for en del av året, gis det fradrag for en forholdsmessig del av beløpet.

Det gis også fradrag for kontingent til arbeidstakerorganisasjon i annen EØS-stat, forutsatt at vilkårene er oppfylt, og du må selv kreve fradrag.

Fradragsberettiget kontingent til arbeidsgiverforening eller landsomfattende yrkes- og næringsorganisasjon føres som fradrag i næringsregnskapet, ikke i post 3.2.11. Det gis ikke fradrag for kontingent til arbeidsgiverforening og landsomfattende yrkes- og næringsorganisasjon dersom du har krevd fradrag for fagforeningskontingent. Fradrag for kontingent til arbeidsgiverforening er begrenset oppad til to promille av samlet utbetalt lønn. Fradrag for kontingent til landsomfattende yrkes- og næringsorganisasjon gis med inntil 3.850 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

Post 3.2.12 - Fradragsberettiget innbetaling til pensjonsordning i arbeidsforhold - norsk og utenlandsk pensjonsordning

Denne posten omfatter fradragsberettiget innbetaling til pensjonsordning i Norge og i annen EØS-stat. Du får fradrag for premie til blant annet:

- kommunal pensjonsordning
- Norges Banks pensjonskasse
- pensjonsordning etter foretakspensjonsloven
- pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven
- pensjonsordning etter tjenestepensjonsloven
- pensjonsordning i statlig bedrift
- Statens pensjonskasse
- tariffestet pensjon

Post 3.2.13 - Særskilt fradrag for sjøfolk

Her fører du sjømannsfradraget, som er 30 prosent av inntekten om bord i post 2.1.2, begrenset til 80.000 kroner. Posten gjelder alle som har hovedbeskjeftigelse om bord på skip i fart og har arbeidet om bord i til sammen minst 130 dager i inntektsåret.

Post 3.2.14 - Særskilt fradrag for fiskere og fangstmenn

Fiskerfradraget er 30 prosent av netto arbeidsinntekt fra fisket i post 290 i skjema «Fiske» (RF-1213), begrenset til 150.000 kroner. Posten gjelder alle som i minst 130 dager av inntektsåret har deltatt i fiske eller fangst på havet eller langs kysten.

Oppfyller du vilkårene for særskilt fradrag for fiskere og fangstfolk og særskilt fradrag for sjøfolk i samme inntektsår, beregnes de særskilte fradragene hver for seg. Samlet fradrag kan likevel ikke overstige 150 000 kroner.

Post 3.2.15 - Jordbruksfradrag

Du kan kreve jordbruksfradrag dersom bestemte vilkår er oppfylt, og skjema RF-1177 må da leveres.

Det gis et inntektsuavhengig fradrag i alminnelig inntekt på inntil 63.500 kroner per år for jordbruksvirksomhet. For inntekt over 63.500 kroner gis i tillegg et inntektsavhengig fradrag på 38 prosent. Maksimalt samlet fradrag er 166.400 kroner. Fradraget forutsetter positiv alminnelig inntekt og kan kreves både av bruker som har bodd på og drevet jordbruksvirksomhet på driftsenheten over halvparten av inntektsåret. Fradraggrunnlaget er alminnelig inntekt fra jordbruk. I tillegg kan bi-inntekter tas med, begrenset til 30.000 kroner. Inntekt fra maskin- og transportkjøring for andre, og inntekt ved utleie av maskiner og redskap, kan også tas med i grunnlaget hvis det hovedsakelig brukes i jordbruksnæringen. Hva som regnes som hovedsakelig er endret fra og med 2013, og kravet er redusert til 60 prosent (tidligere 80 prosent).

Beløpet som skal føre i denne posten henter du fra post 438 i skjema RF-1177. Når du leverer elektronisk, vil summen i post 3.2.15 overføres automatisk fra RF-1177.

Fordeles næringsinntekt og jordbruksfradrag mellom ektefeller, fører du som er hovedutøver beløpet fra post 441.2 i skjema RF-1177 til post 3.2.15. Hovedutøver er du som leverer næringsoppgaven i ditt navn.

Du som ikke er hovedutøver fører beløpet fra post 441.3 i RF-1177 til post 3.2.15 i din skattemelding. Ektefelle skal ikke levere eget RF-1177. Næringsinntekt og jordbruksfradrag skal som hovedregel fordeles utfra arbeidsinnsats.

Post 3.2.16 - Særskilt fradrag i reindriftsvirksomhet

Er du reieneier og har drevet reindrift mer enn halvparten av inntektsåret, kan du kreve reindriftsfradrag. Du må da levere RF-1177. Er du fritatt for å levere næringsoppgave, skal du ikke levere RF-1177. Du fører i stedet fradraget direkte fra beregningen i skattemeldingen. Informasjon om reglene og fradragets størrelse finner du i rettleidingen RF-1178.

Det gis et inntektsuavhengig fradrag i alminnelig inntekt på inntil 63.500 kroner per år for reindriftsvirksomhet. For inntekt over 63.500 kroner gis i tillegg et inntektsavhengig fradrag på 38 prosent. Maksimalt samlet fradrag er 166.400 kroner.

Vær oppmerksom på at jordbruks-, reindrifts- og skiferproduksjonsfradrag ikke kan overstige 166.400 kroner.

Beløpet som skal føres i post 3.2.16 henter du fra post 334 i skjema «Landbruk» (RF-1177). Når du leverer elektronisk, vil summen i post 334 overføres automatisk fra RF-1177 til post 3.2.16 i skattemeldingen.

Post 3.2.17 - Særskilt fradrag for skiferproduksjon i Nord-Troms og Finnmark

Driver du skiferproduksjon i Finnmark eller bestemte kommuner i Nord-Troms, kan du kreve et særskilt fradrag. Du trenger ikke levere RF-1177. Du må føre fradraget direkte i skattemeldingen. Informasjon om reglene og fradragets størrelse finner du i rettleidingen RF-1178.

Det gis et inntektsuavhengig fradrag i alminnelig inntekt på inntil 54.200 kroner per år ved fastsettelsen av skiferproduksjonsinntekt i Finnmark fylke eller kommunene Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke. For inntekt over 54.200 kroner gis i tillegg et inntektsavhengig fradrag på 32 prosent. Maksimalt samlet fradrag 142.000 kroner.

Vær oppmerksom på at jordbruks-, reindrifts- og skiferproduksjonsfradrag til sammen ikke kan overstige 166.400 kroner.

Post 3.2.18 - Premie til egen tilleggstrygd for næringsdrivende

Her fører du frivillig premie til folketrygden for egen tilleggstrygd for sykepenger eller yrkesskadetrygd. Beløpet er ikke forhåndsutfyllt i skattemeldingen.

Tilleggsdekning for sykepenger tegnet i et forsikringselskap er ikke fradragsberettiget, verken i næringsoppgaven eller på skattemeldingen.

Post 3.2.19 - Årets underskudd i næringsvirksomhet

Årets underskudd i næringsvirksomhet blir trukket fra i eventuelle andre inntekter i skattemeldingen. Er virksomheten opphørt, og du har et underskudd ved driften som ikke er dekket av annen inntekt, kan du kreve fradrag for dette underskuddet i inntekten for 2017. Blir ikke underskuddet dekket av inntekt i 2017, kan det føres til fradrag i inntekten i 2016, men ikke lenger tilbake. Tilbakeføringen av underskudd gjennomføres ved endring av likningen for de aktuelle årene.

Hvis udekket underskudd ikke kan utnyttes ved tilbakeføring, eller du ikke ønsker det, kan underskuddet i stedet trekkes fra i framtidig inntekt, se post 3.3.11. I vedlegg til skattemeldingen kan du kreve å få endret likningen for 2017 og/eller 2016 dersom vilkårene er oppfylt.

Post 3.3- Kapitalkostnader og andre fradrag

Post 3.3.1 - Gjeldsrenter

Renteutgifter er fradragsberettiget i alminnelig inntekt, og inkluderer renter betalt på innenlandske og utenlandske lån, banklån, private lån og lån fra arbeidsgiver. Ved private lån, lån i utenlandsk bank og lån fra arbeidsgiver må du selv føre opp fradraget i skattemeldingen.

Ved lån fra arbeidsgiver, privatperson eller lån i utlandet: Husk å føre opp fradraget i skattemeldingen post 4.8.1 (ved gjeld til norske kreditorer) eller post 4.8.3 (ved gjeld til utenlandske kreditorer).

Du får vanligvis fradrag for alle renter som er påløpt i inntektsåret på dine lån. Det gjelder også etableringsgebyr, som likestilles med renter. Gjeldsrenter er forhåndsutfyllt i denne posten.

Renter som er forfalt, men ikke betalt i 2018, kan du ikke kreve fradrag for (med mindre de inngår i bokføringspliktig virksomhet). Slike misligholdte renter får du først fradrag for det året du betaler dem. For studielån i Lånekassen gis det bare fradrag for renter som er betalt. Husk å føre opp renter av eventuell gjeld til privatpersoner og arbeidsgiver. Betalte forsinkelsesrenter av gjeldsrenter, og renter og omkostninger ved kredittkjøp, kan du også trekke fra. For kredittkjøp gjelder visse formelle vilkår og begrensninger i fradragets størrelse.

Forskuddsbetalte renter for 2019 eller senere år kan du ikke føre opp. Det samme gjelder ettergitte renter.

Rentefordelen ved rimelig lån i arbeidsforhold kommer til fradrag i denne posten, i tillegg til de faktiske rentene. Rentebeløpet inkludert rentefordelen vil normalt være forhåndsutfylt. Rentefordelen er skattepliktig som lønn, og føres i post 2.1.1. Rentetillegg på restskatt kan du ikke trekke fra.

Husk å kreve fradrag i denne posten for forsinkelsesrenter (morarenter).

I tilfeller der flere har lån sammen og banken innrapporterer beløpet på bare en av låntakerne, må låntakerne selv fordele fradraget etter ansvarsforhold. Ektefeller kan likevel velge en annen fordeling.

Om fradrag for gjeld og gjeldsrenter for personer med fast eiendom i utlandet, se kapittel «Utland».

Post 3.3.2 - Gjeldsrenter – utlandet

Renter på lån i utlandet skal dokumenteres. Om fradrag for gjeld og gjeldsrenter for personer med fast eiendom i utlandet, se kapittel «Utland».

3.3.2 - Renter valutalån (RF-1159)

[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

Post 3.3.3 - Føderådsytelser utenfor jord- og skogbruk o.l.

Føderåd

Her fradragsfører du dine ytelser knyttet til fast eiendom utenfor jord- og skogbruk, det vil si verdien av boret, naturalytelser og eventuelle kontanter som er utbetalt i henhold til avtale om føderåd (kår). Merk at du skal inntektsføre boretten i «Utleie mv. av fast eiendom 2018» (RF-1189). Kostnader til forsikringer og vedlikehold mv. på boligen føres i det samme skjemaet.

Underholdsbidrag

Underholdsbidrag som utbetales regelmessig til fraseparert eller tidligere ektefelle er fradragsberettiget, så fremt det følger av lov eller avtale. Underholdsbidrag betalt gjennom NAV Innkreving står i oppgaven fra NAV. Det er kun fradragsberettigede underholdsbidrag som skal føres i post 3.3.3. Underholdsbidrag betalt som et engangsbeløp er ikke fradragsrettsberettigede. Skattekontoret kan kreve dokumentasjon for bidrag du har betalt direkte til bidragsmottaker.

Vær oppmerksom på at det ikke er fradragsrett for betalt barnebidrag mv., og det er heller ikke skattepliktig for mottakeren. Se mer om dette i post 2.6.1.

Fradragsberettiget underholdsbidrag kan fradras i tillegg til minstefradrag. For den som har mottatt skattepliktig underholdsbidrag, regnes det med i grunnlaget for beregning av minstefradrag etter samme regler som pensjon.

Fradrag for underholdsbidrag gis det året bidraget er betalt, og skattegges det året det mottas.

Det er et vilkår for fradragsrett at betaling skjer via bank, med mindre betalingen samlet utgjør mindre enn 10.000 kroner per mottaker i løpet av et kalenderår.

Reiseutgifter som separert, skilt, ugift far eller mor har hatt i forbindelse med besøk av barn som bor hos den annen av foreldrene, regnes som privatutgifter. Utgiftene er ikke fradragsberettigede.

Post 3.3.4 - Andel av kostnader i boligselskap (borettslag og boligaksjeselskap) og i boligsameie

Beløpet står i oppgaven fra boligselskapet eller boligsameiet. Andelseiere/boligsameiere som ikke har fått oppgave, kan få nødvendige opplysninger fra selskapets/sameiets styre eller regnskapsfører.

Leier du ut bolig i et boligselskap (borettslag og boligaksjeselskap) eller boligsameie som fører til at boligen skal regnskapsbehandles, skal din andel av selskapets/sameiets kostnader ikke føres her. Eventuelt forhåndsutfylt beløp skal da strykes og føres i «Utleie mv. av fast eiendom» (RF-1189). Se kapitlet «Bolig/fritidsbolig/tomt».

Post 3.3.5- Fradragsberettiget innbetaling til individuell pensjonsordning (IPS)

Her får du fradrag for individuell pensjonssparing (IPS), og maksimalt fradrag er 40.000 kroner. Det gis fradrag for premie, innskudd og administrasjonskostnader knyttet til individuell pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning (IPS).

Post 3.3.6 - Tap ved salg mv. av bolig, fritidseiendom, tomt og annen fast eiendom

Her fører du tap ved skattepliktig salg mv. av fast eiendom. Vis hvordan du har beregnet tapet i eget vedlegg til skattemeldingen. Se mer om dette i kapitlet «Bolig, fritidsbolig, tomt».

Tap ved salg mv. av eiendom i utlandet føres også i post 3.3.6 når tapet er fradragsberettiget i Norge, se kapittel «Utland».

Post 3.3.7 - Andre fradrag

Her fører du andre fradrag, og husk spesifikasjon og nærmere opplysninger i eget vedlegg. Denne posten benyttes blant annet til følgende fradrag:

Gaver til frivillige organisasjoner og tros- og livssynssamfunn

Du kan få fradrag for innrapporterte gaver til visse frivillige organisasjoner, selskap, stiftelser og sammenslutninger. Fradragsretten gjelder gaver på minimum 500 kroner per organisasjon i løpet av året, maksimalt samlet 40.000 kroner.

Norsk organisasjon mv. må ha gitt opplysning om gaven til Skatteetaten i maskinlesbar form innen fastsatte frister, slik at gavebeløpet blir forhåndsutfylt. Ved feil eller manglende innberetning, må du snarest mulig henvende deg til organisasjonen og be om ny innberetning. Det er ikke mulig å overføre beløp innrapportert på en ektefelle til den annen.

Skatteetaten offentliggjør en oppdatert og uttømmende liste over hvilke organisasjoner mv. dette gjelder, se skatteetaten.no.

Fradragsordningen gjelder også pengegaver til utenlandske organisasjoner mv. innenfor EØS-området. Gaver til Den norske Kirke og en EØS-stats alminnelige statskirke omfattes også.

Gave til utenlandsk gavemottaker blir ikke forhåndsutfylt i skattemeldingen. For slike gaver må du selv føre opp gavebeløpet i post 3.3.7, og gi opplysninger om navn på organisasjonen. På forespørsel må du kunne fremlegge kvittering fra organisasjonen, som må inneholde opplysninger om ditt navn, adresse, norsk fødselsnummer/ organisasjonsnummer og gavebeløp i norske kroner.

Tilskudd til forskning og yrkesopplæring

Du kan få fradrag for tilskudd til institutt som under medvirkning av staten driver yrkesopplæring som kan ha betydning for din virksomhet, og/eller vitenskapelig forskning. Når det gjelder tilskudd (gave, donasjon mv.) til vitenskapelig forskning, er det ikke noe krav om at giveren driver virksomhet. Samlet fradrag gis med inntil 10.000 kroner uten begrensning i forhold til din inntekt. Fradrag for tilskudd med inntil 10.000 kroner kan derfor øke et underskudd til fremføring. Fradrag utover 10.000 kroner begrenses til 10 prosent av din alminnelige inntekt før særfradrag og før fradrag for tilskuddet.

Liste over godkjente institutter finner du på skatteetaten.no.

Aksjehandel

Har du utgifter til PC, bredbånd, telefon, tidsskrifter eller annet i forbindelse med aksjehandel eller annen aktivitet som gir deg skattepliktig inntekt, så kan det være fradragsberettiget. Husk at mye av dette også kan brukes privat, så ofte kan du ikke trekke fra hele kostnaden. Gjør anslag, og forklar og spesifiser overfor skattekontoret i vedlegg til skattemeldingen.

Bankboks

Utgifter til bankboks er fradragsberettiget dersom du oppbevarer inntektsgivende verdipapirer der.

VPS-gebyr

VPS-gebyr er fradragsberettiget i denne posten.

Indeksobligasjoner og banksparing med aksjeindeksert avkastning (IO og BMA)

Du får fradrag for etableringskostnader (tegningsgebyr). Fradraget gis når spareordningen avsluttes.

Hvis du måtte betale avbruddsgebyr som skyldes at spareordningen avsluttes før bindingstidens utløp, regnes det som tap og vil normalt ikke gi grunnlag for fradrag, bortsett fra når spareformen er i næring eller gjelder mengdegjeldsbrev. Utenfor næring kan avbruddsgebyr likevel avregnes mot en eventuell positiv avkastning.

Standardfradrag for utenlandske arbeidstakere

Er du utenlandske arbeidstaker, og er skattepliktige i Norge for lønnsinntekt uten å være skattemessig bosatt her, kan du kreve standardfradrag. Fradraget er 10 prosent av brutto arbeidsinntekt, og maksimalt 40.000 kroner. I tillegg kan det kreves fradrag for minstefradrag, særskilt fradrag for sjøfolk, fradragsberettiget tilskudd til norsk offentlig eller privat pensjonsordning i arbeidsforhold, fagforeningskontingent og kreditfradrag i norsk skatt for skatt betalt til utlandet. Kreves standardfradrag faller imidlertid en rekke andre fradrag bort, som for eksempel fradrag for:

- faktiske kostnader som inngår i minstefradraget
- arbeidsreise
- merkostnader ved opphold utenfor hjemmet
- gjeldsrenter
- underholdsbidrag
- særfradrag for sykdomskostnader
- skattefradrag for pensjonsinntekt
- BSU- sparing
- foreldrefradrag
- IPS (innbetaling til individuell pensjonsavtale)
- underskudd i virksomhet
- tap ved realisasjon av aksjer
- særskilt fradrag for fiskere
- inntektsfradrag for utenlandsk skatt
- gave til visse frivillige organisasjoner

Vær oppmerksom på at du kan velge mellom standardfradrag eller fradrag for faktiske kostnader som inngår i minstefradraget.

Har du som utenlandsk arbeidstaker oppholdt deg i Norge så lenge at du blir skattemessig bosatt, kan du bare kreve standardfradrag de to første inntektsårene du anses som skattemessig bosatt. En person blir skattemessig bosatt etter norsk intern rett fra det året opphold i Norge overstiger 183 dager i en 12-måneders periode eller 270 dager i en 36-måneders periode.

Særskilt inntektsfradrag for ungdom

Er du 17 år eller eldre (født i 2001 eller tidligere) i 2018 har du krav på et eget inntektsfradrag i arbeidsinntekt og/eller barnepensjon. Fradraget gis automatisk. Se kapitlet «Barn og ungdom».

Unit Link-forsikring

Her føres tap på sparedelen ved utbetaling fra individuell livrente med investeringsvalg uten avkastningsgaranti (Unit Link) som er tegnet i selskap som har eller har hatt tillatelse til å drive forsikringsvirksomhet i Norge. Du skal også her føre opp tap på sparedelen ved utbetaling fra kapitalforsikring med investeringsvalg uten avkastningsgaranti (Unit Link), som er tegnet i norske selskaper eller i selskaper i en annen EØS-stat. Skattekontoret kan be om at tapet dokumenteres.

Valutatap

Ved nedbetaling, eventuelt innfrielse av lån tatt opp i fremmed valuta kan det oppstå tap. Valutatap er i noen tilfeller oppført i den forhåndsutfylte skattemeldingen. Det anbefales likevel at du kontrollerer at beløpet er forhåndsutfyllt med korrekt beløp. Gi gjerne tilleggsopplysninger i eget vedlegg.

Tapet settes lik differansen mellom kursen ved låneopptaket og kursen ved betalingen, multiplisert med valutabeløpet.

For valutakurser, se norges-bank.no.

Inntektsfradrag fra Gevinst og tapskonto

Dette gjelder for alle som har et tap som fradragsføres over flere år gjennom «Gevinst og tapskonto» (RF-1219). Beregnet fradrag fremgår av post 15b i RF-1219.

Fradragsføring av positiv saldo

Dette gjelder for alle som har et tap som fradragsføres over flere år gjennom avskrivningsskjema (RF-1084). Beregnet fradrag fremgår post 110.

Tap aksjer og andre verdipapirer, underskudd

Post 3.3.8 - Tap ved salg av aksjer mv. (RF-1088)

Denne posten skal være forhåndsutfyllt med netto aksjetap fra norske aksjeselskaper og utenlandske selskaper som er registrert på Oslo Børs, og som du har mottatt «Aksjer og egenkapitalbevis» (RF-1088) for. Det samme gjelder egenkapitalbevis. RF-1088 bygger

på opplysninger selskapene, Verdipapirsentralen (VPS) og du har gitt til Skatteetaten. Du må kontrollere denne oppgaven før du gjør deg ferdig med skattemeldingen. Gjør du endringer i oppgaven, er du pliktig til å levere denne innen fristen for levering av skattemeldingen.

Er beløpet i RF-1088 feil eller det står «ukjent», må du rette dette og føre korrekt fradragberettiget tap i post 3.3.8 i skattemeldingen.

I rettleddningen til RF-1088 finner du eksempler på gevinst- og tapsberegninger.

Oppdager du feil i RF-1088, kan du få hjelp til å beregne riktig fradragberettiget tap dersom du leverer RF-1088 på altinn.no. Du vil innen tre til fire dager motta en oppdatert oppgave. Viser den oppdaterte oppgaven endret beløp, må du selv føre dette beløpet i skattemeldingen.

Har du aksjer eller egenkapitalbevis, uten å ha mottatt RF-1088, skal du føre netto aksjetap i post 3.3.10.

Post 3.3.9 - Tap ved salg av andeler i verdipapirfond

Denne posten omfatter fradragberettiget tap ved innløsning, salg eller annen realisasjon av andeler i verdipapirfond (f.eks. aksjefond, obligasjonsfond, rentefond, kombinasjonsfond).

Aksjedelen i verdipapirfondet vil gi et fradrag på 30,59 %. Rentedelen av verdipapirfondet vil gi et fradrag på 23 %.

Har du tap i et kombinasjonsfond som inneholder både aksjer og andre finansprodukter/renter vil tapet i verdipapirfondet presenteres på to linjer, en linje for tap på aksjedel og en på rentedel.

Visning i Skattemeldingen:

3.3.9 Tap salg verdipapirfond aksjedel

3.3.9 Tap salg verdipapirfond rentedel

Hvis du eier andel i et verdipapirfond som du har solgt og dette ikke står i skattemeldingen må du selv føre tapet i Skattemeldingen. Du må føre opp tap på aksjedel for seg og rentedel for seg (pga. forskjellige skattesatser). Ved elektronisk levering finner du dette valget under «legg til poster».

Post 3.3.10 - Tap ved salg av aksjer aksjedel (RF-1159)

[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

3.3.10 - Tap verdipapirfond rentedel, obligasjoner/sertifikater RF-1159)
[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

Post 3.3.11 - Framførbart underskudd fra tidligere år

Har du underskudd til fremføring fra tidligere år, skal beløpet være oppgitt på skatteoppgjøret ditt for 2017 som «ubenyttet underskudd», og forhåndsutfyllt i post 3.3.11 i skattemeldingen for 2018.

Husk at man må føre opp hele underskuddet hvert år - man kan ikke velge å føre opp deler av underskuddet og «spare» resten til senere år. Vær oppmerksom på at underskudd du ikke selv får brukt opp overføres automatisk til ektefelle.

Post 3.3.12 - Underskudd ved utleie av fast eiendom

Her fører du underskudd ved utleie av boligeiendom og annen fast eiendom som skal regnskapsbehandles. Legg ved «Utleie mv. av fast eiendom 2018» (RF-1189). Se også «Bolig/fritidsbolig/tomt».

3.3.13 - Tap andre finansprodukter (RF-1159)

[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

Post 3.3.14 – Fradrag for investering i oppstartsselskap

Personlige skattytere kan få fradrag i alminnelig inntekt med inntil 500.000 kroner hvert år for innskudd i oppstartsselskap. Innskudd kan også gjøres gjennom et aksjeselskap investor er eier i (holdingselskap). Nærmere om vilkår for fradrag, se tema «Aksjer – Aksjeinnskudd i oppstartsselskap».

Selskapet som du investerer i, og eventuelle mellomliggende selskaper, må gi skattemyndighetene opplysninger om hvilke personlige skattytere som har foretatt fradragsberettigede aksjeinnskudd.

Særfradrag

Post 3.5.3 - Særfradrag for lettere nedsatt ervervsevne

Posten gjelder de som har lettere nedsatt ervervsevne og ikke mottar uførepensjon eller andre offentlige stønader.

Særfradraget gis etter en samlet økonomisk vurdering, der også ektefelles inntekts- og formuesforhold tas med. Du må sende inn legeattest hvis du ikke har gjort det tidligere. Særfradraget skal ikke overstige 9.180 kroner.

Post 3.5.4 - Særfradrag for uvanlig store sykdomskostnader

Har du hatt store sykdomsutgifter i 2018 på grunn av egen eller forsørget person kan du ha krav på særfradrag.

Fra 2012 ble imidlertid ordningen begrenset til eksisterende brukere. Det vil si at det bare er skattytere som fikk slikt særfradrag for inntektsårene 2010 og 2011 (begge årene), som kan kreve fradrag i 2018.

Sykdomsutgifter må på forespørsel kunne dokumenteres/sannsynliggjøres, og må minst utgjøre 9.180 kroner. Det kreves legeattest på at sykdommen er kronisk, men har du tidligere framlagt legeattest, behøver du likevel ikke å legge fram legeattest på nytt.

I 2018 gis det fradrag for 67 prosent av utgiftene. Er fradragsberettigede utgifter 10.000 kroner, er fradragsbeløpet 6.700 kroner.

Fradragsretten for utgifter til tannbehandling, boligtilpasning og transport er fjernet fra 2012. Vær oppmerksom på at utgifter til boligtilpasning, som ikke kan påregnes å ha en markedsverdi ved omsetning, og som du før inntektsåret 2012 har valgt å føre til fradrag over flere år, kan likevel fradragsføres til og med inntektsåret 2018 (100 %). Se nærmere om fradraget i «Sykdomsutgifter».

Post 3.5.5 - Særfradrag for enslige forsørgere

Særfradraget blir gitt for det antall måneder forsørgeren har mottatt dobbel barnetrygd fra NAV. Er utvidet barnetrygd delt mellom foreldrene, gis et halvt særfradrag. Samlet særfradrag er regnet ut basert på opplysninger fra NAV og er utfylt i skattemeldingen.

Skattyter kan ikke selv endre beløpet. For å få endret beløpet må du legge frem dokumentasjon fra NAV på antall måneder med hel eller delt utvidet barnetrygd.

Post 3.6 - Grunnlag for beregning av kommune-, fylkes- og fellesskatt

Beløpet reduseres med personfradrag. Deretter beregnes 23 prosent kommune-, fylkes- og fellesskatt av nettobeløpet. Se kapitlet «Skatteklasser».

For skattytere i Nord-Troms og Finnmark reduseres beløpet både med personfradrag og et særskilt inntektsfradrag. Deretter beregnes 19,5 prosent kommune-, fylkes- og fellesskatt av nettobeløpet.

Formue

Det er formuen og gjelden ved årsskiftet 2018/2019, det vil si per 1. januar 2019 - kl. 00.00, du skal oppgi.

Post 4.1 - Bankinnskudd, kontanter, verdipapirer mv.

I postene under 4.1 fører du norske bankinnskudd, verdipapir mv. Har du innskudd i utenlandske banker føres det i post 4.1.9 og utenlandske verdipapirer mv. i post 4.6.2.

Post 4.1.1 - Bankinnskudd mv.

Her føres alle innenlandske innskudd (inkludert renter) per 1. januar 2019 i:

- bank
- forsikringsselskap
- fast organiserte spareforeninger
- samvirkelag
- borettslag, boligbyggelag og boligaksjeselskap

Post 4.1.3 - Kontanter mv.

I tillegg til kontanter i norsk og utenlandsk valuta fører du i post 4.1.3 opp verdien av sjekker, giroutbetalingskort, og/eller bankremitter, som ikke er hevet eller godskrevet konto per 1. januar 2019. For utenlandsk valuta mv. brukes bankenes kjøpskurs.

Her føres bare opp beløp som overstiger fribeløpet på 3.000 kroner. Ektefeller og barn som skattlegges under ett, har ett felles fribeløp. Dette gjelder selv om inntekten fastsettes særskilt. Ektefeller kan fordele fribeløpet etter eget ønske. Skattlegges ektefellene hver for seg, skal de ha hvert sitt fribeløp på 3.000 kroner.

Post 4.1.4 - Formue av andeler i verdipapirfond – aksjedel (RF-1159)

Har du andeler i norske verdipapirfond per 1. januar 2019, skal denne posten være forhåndsutfylt med opplysninger som Skatteetaten har mottatt fra forvaltningsselskapene. Verdipapirfond verdsettes til 80 prosent av andelsverdien. Formuesverdien er notert på grunnlag av andelsverdien per 1. januar 2019.

Dersom formuesverdien mangler, må du føre 100 prosent av andelsverdien her. Skatteetaten vil beregne rabatten på 20 prosent automatisk i skatteoppgjøret.

Posten viser kun verdipapirfondets aksjedel (dersom du har kombinasjonsfond vises rentedelen i post 4.1.5). Årsaken til oppdelingen er at det kun er aksjedelen som gir verdsettelsesrabatt.

Post 4.1.5 - Formue av andeler i verdipapirfond – rentedel (RF-1159)

Posten er forhåndsutfylt med opplysninger om formue i norske verdipapirfond og i enkelte utenlandske verdipapirfond som Skatteetaten har mottatt fra forvaltningsselskapene. Formue av andeler i norske og utenlandske verdipapirfond som ikke er forhåndsutfylt, må du føre opp selv. Denne posten viser kun verdipapirfondets rentedel (dersom du har kombinasjonsfond vises aksjedelen i post 4.1.4). Årsaken til oppdelingen er at det kun er aksjedelen som gir verdsettelsesrabatt. Formuesverdien er ført inn på grunnlag av andelsverdien per 1. januar 2018. Her vises 100 prosent av andelsverdien.

Dersom formuesverdien mangler, må du føre 100 prosent av andelsverdien her. Skattepliktig formuesverdi er 100 prosent av andelsverdien.

Post 4.1.6 - Utestående fordringer (i Norge)

Oppgi skyldnerens navn, adresse og beløpet du har til gode. Renter fører du i post 3.1.2. Ved usikre fordringer reduseres beløpet skjønnsmessig. Poenget er å komme frem til fordringens reelle verdi. Gi tilleggsopplysninger i eget vedlegg.

Post 4.1.7 - Formuesverdi av norske aksjer, egenkapitalbevis, obligasjoner mv. registrert i verdipapirregisteret (VPS)

Aksjer

Har du norske aksjer og egenkapitalbevis registrert i verdipapirregisteret (VPS), er formuesverdien forhåndsutfylt. Det samme beløp skal framgå av opplysningene i årsoppgaven fra verdipapirregisteret. Formuesverdien av andre norske aksjer skal stå i post 4.1.8. Andeler i norske verdipapirfond finner du i post 4.1.4. Aksjer mv. i utenlandske selskaper skal føres i post 4.6.2.

Verdsettelse

Børsnoterte aksjer verdsettes til 80 prosent av kursverdien per 1. januar 2019. Er selskapet notert på både norsk og utenlandsk børs, brukes den norske kursverdien. Aksjer i norske ikke-børsnoterte selskaper verdsettes i utgangspunktet til 80 prosent av aksjenes forholdsmessige andel av aksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi per 1. januar 2018.

Aksjer i nystiftet selskap eller der aksjekapitalen er endret i løpet av året

For nystiftet selskap settes verdien til 80 prosent av summen av aksjenes pålydende og overkurs. Ved overgang fra personlig firma til aksjeselskap benyttes 80 prosent av skattemessig formuesverdi per 1. januar 2019. Når aksjekapitalen er forhøyet eller satt ned ved innbetaling fra eller utbetaling til aksjonærene, legges formuesverdien per 1. januar 2019 til grunn.

Ta eventuelt kontakt med selskapet for å få informasjon om denne verdien.

Egenkapitalbevis verdsettes til 80 prosent av kursverdien per 1. januar 2019.

Verdi av norske obligasjoner

Ihendehaverobligasjoner og andre obligasjoner registrert i et verdipapirregister er forhåndsutfylt i denne posten, og verdsettes til kursverdien eller til antatt salgsverdi dersom kursen ikke er notert.

4.1.8 - Formue norske aksjer (RF-1159)

[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

4.1.8 - Formue norske obligasjoner og sertifikater (RF-1159)

[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

Post 4.1.9 - Innskudd i utenlandske banker

Her føres innskudd i utenlandske banker per 1. januar 2019. Bankens kjøpskurs per 1. januar 2019 skal brukes ved omregningen til norske kroner. Innskuddene spesifiseres i «Bankinnskudd i utlandet» (RF-1231).

Post 4.1.10 - Formue andre finansprodukter

Posten gjelder alle som har formue i ETN-er og/eller warrants som er handlet gjennom Oslo Børs/Verdipapirsentralen (VPS) og/eller formue i ETN-er og/eller warrants som er handlet utenfor Oslo Børs/Verdipapirsentralen (VPS) enten i Norge eller utlandet.

Posten skal være forhåndsutfylt for ETN-er og warrents handlet gjennom Oslo Børs/VPS. Hvis beløpet er feil, må du selv endre det i skattemeldingen.

Der formue ikke er forhåndsutfylt må du selv føre opp beløpet i denne posten.

4.1.10 Formue andre finansprodukter (RF-1159)

[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

Post 4.2 - Innbo og annet løsøre

Privat innbo og annet løsøre skal oppgis enten det befinner seg i Norge eller i utlandet.

Post 4.2.3 - Innbo og annet løsøre enn motorkjøretøy, campingvogn og båt med salgsverdi 50.000 kroner eller høyere

Her fører du antatt salgsverdi på privat innbo og løsøre som overstiger et fribeløp på 100.000 kroner. Fribeløpet er felles for ektefeller og barn som skattlegges under ett, selv om inntekten fastsettes særskilt. Fribeløpet kan fordeles mellom ektefellene etter eget ønske.

Antatt salgsverdi for privat innbo og løsøre som er forsikret beregnes med utgangspunkt i forsikringsverdien (gjenanskaffelsesverdien). Formuesverdien av slikt innbo og løsøre verdsettes i forhold til forsikringssummen slik:

- Av de første 1.000.000 kroner av forsikringssummen settes formuesverdien til 10 prosent = 100.000 kroner.
- Av de neste 400.000 kroner settes formuesverdien til 20 prosent = 80.000 kroner.
- Av det overskytende regnes 40 prosent.

Hvis forsikringssummen ikke er kjent, for eksempel ved kollektiv hjemforsikring, eller når innbo og løsøre ikke er forsikret, kan du beregne antatt salgsverdi med utgangspunkt i hva du antar det vil koste å anskaffe innboet/løsøret som nytt.

Båt som ikke er særskilt forsikret, og som heller ikke inngår i en ordinær innbo- og løsøreforsikring, verdsettes til antatt salgsverdi. Er båten særskilt forsikret, settes antatt salgsverdi til 75 prosent av forsikringssummen.

Båt med antatt salgsverdi per 1. januar 2019 på 50.000 kroner eller høyere, skal føres i post 4.2.4.

Eksempel:	
Forsikringssum (løsøre ekskl. båt)	kr 1 200 000
Forsikringssum båt	kr 30 000
Løsøre kr 1 000 000 x 10	kr 100 000
+ kr 200 000 x 20 %	kr 40 000
= Antatt salgsverdi	kr 140 000
+ Båt kr 30 000 x 75 %	kr 22 500
Sum	kr 162 500
- Skattefritt beløp	kr 100 000
= Formuesverdi av løsøre inkl. fritidsbåt (post 4.2.3)	kr 62 500

Post 4.2.4 - Fritidsbåter med salgsverdi 50.000 kroner eller høyere

Fritidsbåter med antatt salgsverdi 50.000 kroner eller høyere skal føres her. Oppgi merke, type og antatt salgsverdi. Er båten forsikret, settes verdien i utgangspunktet til 75 prosent av forsikringssummen.

Post 4.2.5 - Motorkjøretøy

Biler, motorsykler, snøscootere og andre motorkjøretøyer verdsettes med utgangspunkt i kjøretøyets listepriis og registreringsår:

Registreringsår	Verdi av listepriis som ny
2018	75 %
2017	65 %
2016	55 %
2015	45 %
2014	40 %
2013	30 %
2012	20 %
2011–2003	15 %
2002-1989	kr 1 000

Listepriis finnes på skatteetaten.no/listepriis. Kjøretøy som er 30 år eller eldre verdsettes til antatt salgsverdi.

Kjøretøy som er driftsmidler i næring verdsettes til nedskrevet verdi. Næringsdrivende fører beløpet i post 4.4.1. Personer som har bil som regnskapsbehandles og har mottatt «Skattemelding for lønnstakere og pensjonister mv.», fører skattemessig nedskrevet verdi i post 4.2.5. Dersom virkelig verdi er lavere enn nedskrevet verdi, føres virkelig verdi.

Post 4.2.6 - Campingvogn

Campingvogn verdsettes med utgangspunkt i campingvognens listepreis som ny på samme måte som motorkjøretøy, se post 4.2.5.

Post 4.3 - Formuesverdi for bolig og annen fast eiendom

Post 4.3.2 - Bolig

Her føres formuesverdi for egen bolig, utleiebolig, pendlerbolig, flerboligbygg og boliger i boligselskap. Se kapitlet «Bolig, fritidsbolig, tomt».

Formuesverdien fastsettes årlig med utgangspunkt i beregninger fra Statistisk sentralbyrå. Ved verdsettelsen tas det hensyn til boligtype, byggeår, areal (P-ROM/BOA) og geografisk beliggenhet. Se mer i kapitlet «Bolig». Du kan selv beregne verdien ved å bruke boligkalkulatoren på skatteetaten.no.

Primærbolig verdsettes til 25 prosent av beregnet markedsverdi. Verdien skal ikke overstige 30 prosent av virkelig verdi. For at en bolig skal kunne verdsettes som primærbolig, må du ha vært bosatt der per 1. januar 2019. I utgangspunktet legges din folkeregistrerte bostedsadresse til grunn.

Du kan kun eie én primærbolig. Unntaksvis kan en bolig verdsettes som primærbolig, selv om du ikke var fast bosatt der per 1. januar 2019. Unntaket gjelder bare hvis du kan sannsynliggjøre/dokumentere at alder og/eller helsemessige årsaker har forhindret deg fra å ha fast bosted i boligen. I den perioden du var forhindret fra å bruke boligen, kan du ikke ha leid ut boligen eller latt andre, herunder nære slektninger, benytte boligen mot at de helt eller delvis dekker driftsutgiftene.

Sekundærboliger er alle andre boliger, og verdsettes til 90 prosent av beregnet markedsverdi. Verdien skal ikke overstige virkelig verdi.

Du kan altså kreve at formuesverdien settes ned hvis du kan dokumentere at formuesverdien overstiger 30 prosent av boligens markedsverdi. Er boligen en sekundærbolig må du kunne dokumentere at formuesverdien markedsverdien. Du kan kreve nedsettelse i skattemeldingen eller ved å endre fastsettelsen/klage.

Formuesverdien forhåndsutfylles i skattemeldingen på grunnlag av tidligere innrapporterte opplysninger om boligen, for eksempel ut fra opplysninger gitt i skjema RF-1282

«Opplysninger for å fastsette formuesverdi på boligeiendommer». Sjekk at forhåndsutfylte opplysninger om boligen er korrekte og rett eventuelle feil i skattemeldingen. Er boligens formuesverdi ikke forhåndsutfyllt, må du i skattemeldingen gi opplysninger om boligtype, byggeår og areal. Hvis det mangler opplysninger eller opplysningene ikke er korrekte, må du foreta rettelsene i skattemeldingen og levere denne (rettelsene gjøres ikke ved å levere RF-1282).

Selv om det tidligere er innrapportert opplysninger om boligen, må det sendes inn nye opplysninger hvis boligens areal (P-ROM/BOA) i løpet av 2018 er blitt utvidet eller redusert på grunn av tilbygg, rivning, brann mv. Hvis boligens nye areal ikke er lagt til grunn for den forhåndsutfylte formuesverdien, må du oppgi boligens nye areal i feltet for arealopplysninger.

Fritidseiendommer (herunder fritidsboliger i fritidsboligselskap), våningshus, boliger i utlandet og på Svalbard og annen fast eiendom verdsettes etter andre regler, se postene 4.3.3, 4.3.5 og 4.6.1.

Post 4.3.3 - Fritidseiendom

Her føres formuesverdien på fritidseiendommer, som skal holdes uforandret fra 2017 til 2018.

Ved førstegangstaksering av nybygde fritidseiendommer skal formuesverdien hverken overstige 30 prosent av eiendommens kostpris inkludert grunn, eller 30 prosent av eiendommens markedsverdi. Når formuesverdien ligger vesentlig over taksnivået for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen, kan den settes ned.

Har du bygd på eller på annen måte påkostet fritidsboligen, må du opplyse om dette i eget vedlegg. Skattekontoret fastsetter da eventuelt ny formuesverdi. Det samme gjelder dersom påkostninger mv. er foretatt tidligere uten å være tatt hensyn til pga. manglende eller ufullstendige opplysninger til skattemyndighetene. Omsetning av eiendommen gir i seg selv ikke grunnlag for økning av formuesverdien.

Hvis du kan dokumentere at formuesverdien overstiger 30 prosent av fritidseiendommens markedsverdi, kan du kreve at formuesverdien settes ned. Se kapitlet «Bolig/fritidsbolig/tomt».

Post 4.3.4 - Skogverdi

Skogverdien for 2018 er forhåndsutfyllt. Har skogverdien endret seg vesentlig i året (for eksempel på grunn av tilkjøp, frasalg, fredning, naturskade eller lignende), må du stryke den forhåndsutfylte verdien og levere skjemaet RF-1016 med beregnet ny verdi. Nærmere opplysninger framgår av rettleidingen RF-1017.

Post 4.3.5 - Annen fast eiendom

Her fører du formuesverdien av all annen fast eiendom enn bolig- og fritidseiendom i Norge, for eksempel ubebygd tomt, jordbrukseiendom, kraftverk og næringseiendom. Formuesverdien av annen fast eiendom skal ikke økes for inntektsåret 2018, og skal ikke overstige 80 prosent av markedsverdien.

Hvis formuesverdien ikke er forhåndsutfyllt, eller den er forhåndsutfyllt i feil post (husk da å stryke den feilaktige posten), må du føre beløpet i en av følgende poster:

4.3.5 Norsk næringseiendom (RF-1098)

4.3.5 Tomt

4.3.5 Annen fast eiendom med skattepliktig avkastning

4.3.5 Annen fast eiendom uten skattepliktig avkastning

4.3.5 Gårdsbruk

Leverer du skattemeldingen på papir, angir du postbetegnelsen på en av postene nevnt ovenfor og fører beløpet under «Beløp som ikke er forhåndsutfyllt, føres her:».

Utleid norsk næringseiendom

Formuesverdien av utleid næringseiendom skal beregnes med utgangspunkt i brutto utleieinntekter. Du foretar beregningen på skjemaet RF-1098 og fører formuesverdien i post 4.3.5 «Norsk næringseiendom» (RF-1098). Se nærmere i rettleidingen RF-1099 om hvordan formuesverdien skal beregnes. Formuesverdien settes til 80 prosent av antatt markedsverdi beregnet ut fra kapitalisert utleieverdi, og skal ikke overstige 96 prosent av virkelig markedsverdi.

Ikke-utleid norsk næringseiendom

Formuesverdien for ikke-utleid norsk næringseiendom fastsettes etter en sjablongmetode basert på eiendommens beliggenhet, eiendomstype og areal. Formuesverdien settes til 80 prosent av antatt markedsverdi beregnet ut fra kapitalisert utleieverdi. For ikke-utleid næringseiendom benyttes sjablongmessig fastsatt leie. Formuesverdien skal uansett ikke overstige 96 prosent av virkelig markedsverdi.

Du må benytte kalkulator for ikke-utleid næringseiendom på skatteetaten.no for å kunne regne ut formuesverdien. For 2018 er kalkulasjonsfaktoren 0,069. Faktoren gjelder både utleid og ikke-utleid næringseiendom. Formuesverdien for ikke-utleid næringseiendom er forhåndsutfyllt i skattemeldingen.

Dersom den forhåndsutfylte formuesverdien er riktig, trenger du ikke levere RF-1098. Er den ikke riktig, må du fylle ut RF-1098 og overføre riktig beløp til skattemeldingen. Er for eksempel opplysningene om areal og eiendomstype i skjemaet fra i fjor ikke lenger riktig, må du gi opplysninger på RF-1098. Du må også fylle ut RF-1098 og overføre beløpet til skattemeldingen hvis eiendommen går fra å være ikke-utleid til å være utleid, og omvendt. Er det ikke forhåndsutfyllt noe beløp i skattemeldingen, for eksempel fordi du

har kjøpt eiendommen i 2018, må du også fylle ut RF-1098 og overføre formuesverdien til skattemeldingen. Se nærmere informasjon i rettleidingen til RF-1099.

Post 4.4.1 - Biler, maskiner, inventar mv.

Her føres biler, inventar o.l. som er driftsmidler i yrket eller næringsvirksomheten. Formuesverdien settes til 80 prosent av den skattemessige nedskrevne verdien dersom det ikke kan påvises at den faktiske verdien er lavere. Biler, innbo og annet løsøre som ikke er driftsmidler, føres i post 4.2.3–4.2.6.

Post 4.4.2 - Buskap

Skattedirektoratet har fastsatt normalverdier for de fleste husdyr. Se Skattedirektoratets takseringsregler § 3-1-4 på skatteetaten.no.

Post 4.4.3 - Varelager

Egenproduserte varer verdsettes til tilvirkningsverdien, og innkjøpte varer verdsettes til anskaffelsesverdien.

Post 4.4.4 - Skip, fiske- og fangstfartøy mv.

Se Skattedirektoratets takseringsregler § 2-1-4 på skatteetaten.no.

Post 4.5 - Annen formue

Post 4.5.1 - Premiefond, individuell pensjonsavtale (IPA)

Her fører du innestående beløp (inkludert renter) på premiefond per 1. januar 2019 i tilknytning til individuell pensjonsavtale (IPA), som er skattepliktig formue.

Post 4.5.2 - Gjenkjøpsverdi av livsforsikringspoliser

Gjenkjøpsverdien av individuelle livrenteavtaler er i utgangspunktet skattepliktig formue og skal føres i denne posten.

Om barns formue, herunder engangserstatning for personskade til barn og engangserstatning for tap av forsørger, se kapitlet «Barn og ungdom».

Gjenkjøpsverdien av kapitalforsikringsavtaler føres også her.

Gjenkjøpsverdien av individuelle livrenteavtaler og kapitalforsikringsavtaler står i oppgaven fra selskapet.

Kapitalforsikringsavtaler i utenlandske selskaper skal føres i post 4.6.2.

Post 4.5.3 - Formue i borettslag, boligaksjeselskap og boligsameie

Her føres andelseiers andel av annen formue i boligselskapet enn boligens formuesverdi. Også boligsameiers andel av annen formue i boligsameiet utenom boligens formuesverdi, skal føres her. Er du andelseier eller sameier i et boligsameie med flere enn

åtte eier-seksjoner, finner du beløpet i oppgaven fra boligselskapet eller boligsameiet. Boligsameiere som ikke har fått oppgave, kan få oppgitt beløpet fra sameiets styre eller regnskapsfører.

Post 4.5.4 - Annen skattepliktig formue

I denne posten fører du annen skattepliktig formue i Norge, som ikke skal føres i andre poster i skattemeldingen. Det gjelder for eksempel verdien av jakt-, fiske- og fallrettigheter knyttet til skogbrukseieendommer, se nærmere om beregningsmåten i rettledningen RF - 1178.

Tomtefeste til bolig- og fritidsformål behandles som varige (stetsevarige) rettigheter. Ved stetsevarige festerettigheter skal du som bortfester (eier) føre opp kapitalisert verdi av framtidig festeavgift her.

Post 4.5.4 eller 4.8.1 - Andel formue/gjeld i deltakerfastsatt selskap

Du finner beløpet i post 1101 i RF-1221. Andel av positiv nettoformue føres i post 4.5.4 i skattemeldingen, mens andel av negativ nettoformue føres i post 4.8.1. Er oversikten over fordeling av formue og inntekt mellom ektefeller fylt ut i deltakeroppgaven, hentes beløpet for deltaker og ektefelle fra hhv. post 1201 og 1202 og føres i skattemeldingen.

Post 4.6 - Skattepliktig formue i utlandet

Post 4.6.1 - Formue i fast eiendom i utlandet

Her fører du formuesverdien av all fast eiendom i utlandet. Oppgi også i hvilket land eiendommen ligger. Reglene om verdsettelse av fast eiendom som nevnt under post 4.3.3 og 4.3.5, gjelder også for eiendommer i utlandet.

Vær oppmerksom på at reglene om verdsettelse av boligeiendommer som beskrevet i pkt. 4.3.2 ikke gjelder for boliger i utlandet.

Reglene om verdsettelse av utleid næringseiendom gjelder for eiendommer i utlandet.

Formuesverdi på fast eiendom som ikke er skattepliktig i Norge, skal også føres her. Er det ikke fastsatt en formuesverdi på eiendommen tidligere, må du gi opplysninger om eiendommen på eget ark, se post 1.5.6. Opplysningene vil ha betydning for fordelingen av gjeld og gjeldsrenter mellom Norge og utlandet i de tilfeller den faste eiendommen ligger utenfor EØS-området og er fritatt for norsk beskatning etter skatteavtale. Se kapitlet «renteutgifter» og «utland».

Har du anskaffet eiendom i løpet av 2018, skal du gi opplysninger om eiendommen. Opplyse om hva slags eiendom det er (fritidseiendom, tomt mv.), hvilket land den ligger i, når den ble kjøpt (dato), kjøpesum og salgsv verdi hvis det foreligger.

Er eiendommen en utleid næringsseiendom, skal du fylle ut skjemaet «Formue av næringsseiendom 2018» (RF- 1098) og føre formuesverdien i post 4.6.1.

Post 4.6.2 - Annen skattepliktig formue i utlandet

Her fører du all formue i utlandet som er skattepliktig i Norge, og som ikke skal føres i andre poster.

4.6.2 - Formue utenlandske aksjer (RF-1159)

[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

4.6.2 - Formue utenlandske obligasjoner og sertifikater (RF-1159)

[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

Gjeld

Alle som er skattemessig bosatt i Norge skal føre all gjeld per 1. januar 2019 til fradrag i formuen i skattemeldingen.

Post 4.8.1 - Innenlandsk gjeld

Her fører du gjeld i Norge, og det gjelder og så gjeld til privatpersoner. Dersom ubetalt restskatt er forfalt til betaling per 31. desember 2018, skal beløpet føres her.

Ved stettevarige festerettigheter, typisk tomtefeste, skal du som fester føre opp den kapitaliserte forpliktelsen til å betale festeavgift.

Post 4.8.1 - Gjeld fra næringsoppgave som ikke er forhåndsutfylt i skattemeldingen

Eksempler på dette vil være leverandørgjeld, forskudd fra kunder, skyldig arbeidsgiver- og merverdiavgift, pantegjeld til tidligere eier ved overdragelse av næring, gjeld til ansatte mv.

4.8.1 - Negativ verdi av opsjoner/andre finansprodukter (RF-1159)

[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

Post 4.8.2 - Gjeld i borettslag, boligaksjeselskap og boligsameie

Her fører du din andel av gjelden. Er du andelseier eller sameier i et boligsameie med flere enn åtte eierseksjoner, finner du beløpet i oppgaven fra boligselskapet eller boligsameiet. Boligsameiere som ikke har fått oppgave, kan få opplysninger fra sameiets styre eller regnskapsfører.

Post 4.8.3 - Utenlandsk gjeld

Her føres gjeld til utenlandske fordringshavere, for eksempel gjeld i utenlandsk bank.

4.8.3 - Valutalån (RF-1159)

[under denne posten var beskrivelsen ikke klar da boken gikk i trykken].

Post 4.9 - Nettoformue

Her fremkommer beregningsgrunnlaget for formuesskatten, se kapitlet «Skatteberegning».

Post 5.0 - Tilleggsopplysninger

Posten 5.0 er fjernet fra og med 2017. Skal du gi nærmere opplysninger, og redegjøre for endringer i den forhåndsutfylte skattemeldingen må dette gjøres i eget vedlegg til skattemeldingen. På den måten sikrer du at skattekontoret har fått tilstrekkelig opplysninger.

Beløp som ikke er forhåndsutfyllt

Skal du levere skattemeldingen på papir og det ikke er en egen post i skattemeldingen for beløp som skal oppgis, fører du beløpene i feltet “Beløp som ikke er forhåndsutfyllt, føres her”. Oppgi nummer på posten. Nye eller endrede fradrag- og gjeldsbeløp fører du opp med minustegn, inntekts- og formuesbeløp uten fortegn.

Eksempel

Kari har lånt 500.000 kroner av sin far, Peder Hansen, adresse Storgata 1 Storvik, født 28.10.33. For dette har hun betalt påløpte renter. Beløpene fører hun opp i dette feltet med minusfortegn foran, og merker posten 3.3.1/4.8.1.

Postnr. Se rettleidingen. Skriv tydelig!

	Inntekt/fradrag	Formue/gjeld
3.3.1/4.8.1 Gjeldsrenter/gjeld - lån fra min far Peder Hansen, Storgata 1 Storvik	- 11.250	- 500.000

